

ЮНАК

РІК
число
8-9

П

Зміст

- 1 З гаври Старого Вовка
- 1 Ларка: Іван Франко
- 2 Визначні сучасні українці
Театр: Йосиф Гіряк
- 3 Техніка: Михайло Яримович
- 3 Історичний календар
- 3 С. Лучкань: Людина пробус літати
- 5 Таємниці цікавого світу:
М. Яримович: Подорож на місяць
- 8 Наше листування
- 9 Д. Ярославська: Астронавт (оповідання)
- 11 Гутірка деді Юрка
- 12 С. Лучкань: Літунське моделювання
- 14 У Вашингтоні...
- 16 Ю. Кузьмич: Небезпека в кабіні
- 17 С. Лучкань: Літунське пластування
- 18 М. С.: Цікаве про літаки і ракети
- 20 Поради подружки Даді
- 20 Куток старшого юнака
- 21 Пластункам на вушко...
- 21 Малюнки — жарти
- 21 Розгадки "Любіть Україну"
- 22 Спорт
- 23 Загадки — розгадки
- 24 Наша хроніка
- 26 Я. Козак: Спомин з ЮПЗ
- 28 Б. Певний: Любіть Україну

При виданні цього числа співпрацювали ілюстратори-мистці: ст. пл. Т. Геврик СМ, пл. сен. В. Пилишенко Ч-ць, Б. Певний, С. Лада, ст. пл. С. Лучкань ЧМ, ст. пл. Я. Козак ЧМ. — Це число підготовлено при допомозі діловода літунського пластування у США, ст. пл. поуч. Ярослава Лучканя, ЧМ.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Видає Головна Пластова Булава. Уповноважений для справ "Юнака" — пл. сен. Юрій Пясецький, ЛЧ. Редагує Колегія. Головний редактор — пл. сен. Л. С. Онишкевич, СМ, технічне оформлення — ст. пл. М. Баб'юк, СМ, Головний адміністратор — пл. сен. О. Тарнавський, ЛЧ, заступник адміністратора — пл. сен. С. Гела, Ч-ць.

Річна передплата за 10 чисел: США і Канада — 4.00 дол. Австралія — 1.10.0, Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право: виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані до друку матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Усі статті, дописи, розгадки тощо У справах передплат і оголошень прохаємо слати на адресу редакції: звертайтеся до адміністрації.

Mr. L. S. ONYSHKEVYCH
180 Franklin Cor. Rd.
Nassau Garden Apts. L 19
Trenton, N.J., 08638, U. S. A.

Адреса адміністрації:
YUNAK MAGAZINE
2199 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario, Canada

Дорогі Подруги й Друзі!

В квітні цього року появилось наше перше «спеціальне» число водного пластування. Багато з Вас написало до мене, Вашого Старого Вовка, що це число їм надзвичайно сподобалось і щоб я прислав Вам більше таких надзвичайних чисел.

Отож, виконуючи Вашу волю, я попросив діловода літунського пластування, старшого пластуна Славка Лучканя, ЧМ, щоб допоміг мені приготувати для Вас друге наше «спеціальне» число — ЛІТУНСЬКЕ! Оце сьогодні приходить воно до Вас!

Ваш Старий Вовк

Ось що пише до Вас діловод літунського пластування, ст. пл. С. Лучкань:

Дорогі Друзі!

Вітаю Вас з появою першого «Юнака», присвяченого літунському пластуванню. Перш за все хочу подякувати редакції та всім тим, що своїми дописами уможливили появу цього числа. Розвиток літунства, на жаль, не був дуже великий в час повної незалежності України, і тому в нас, пластунів, досі бракувало зацікавлення в цій інтересній і важливій ділянці. Вірю, що прийшов вже час, щоб здати собі справу з важливості літання та почати цією ділянкою більше цікавитись. Кожна нація мусить мати сильно розвинене літунство, бо в теперішніх часах майбутність нації у великій мірі залежить від її сили в повітрі.

Навколо нас зустрічаємо ескадрилі малих одно- та двомоторних літаків, які в більшості вживаються тільки для спорту. Сам спорт літання є цікавий і прийнятний, але вимагає координації, вправи, знання засад лету та калькульованої прецизности. Зате він дає задоволення та почуття осягнення і здійснення мрій.

В Пласті 25-ий Курінь УСП «Чорноморці» тепер взяв на себе (крім ділянки водного пластування) ще й ділянку літунського пластування. Сподіваємось, що буде відгук від всіх пластунів-юнаків, зацікавлених літунством. Програма пластового самовиховання є настільки широка і різноманітна, що в її рамках юнак може знайти місце для будь-якої ділянки свого зацікавлення. Найголовніше — охота та зацікавлення, які потрібні для спеціальних ділянок пластування.

СКОБ — Доброго вітру!

ст. пл. поуч. Я. Лучкань, ЧМ
крайовий діловод літунського пластування

ІВАН ФРАНКО

(нар. 1. серпня 1856 — помер 28 травня 1916)

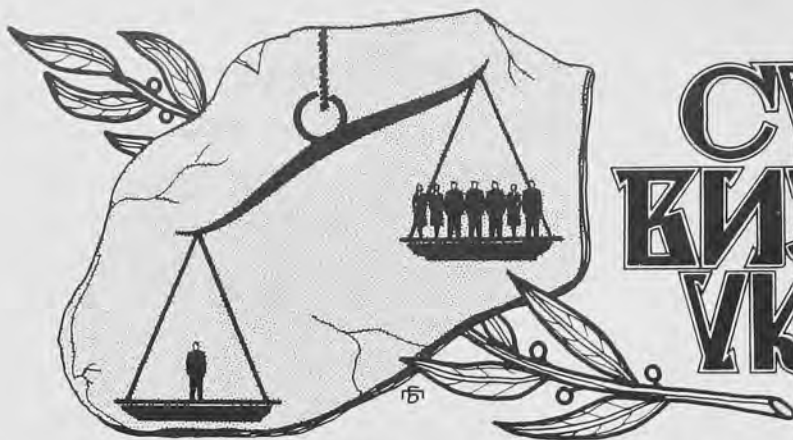
Про Івана Франка, великого письменника в різних ділянках письменства, знає багато кожний з нас. Та як саме став він такою великою людиною?

Коли він був ще малою дитиною, його рідня запримітила, що він справді непересічно цікава дитина. Ще в народній школі він став першим учнем у класі і таким він був увесь час і в гімназії. Уже тоді він надзвичайно багато читав — усе, що тільки міг захопити в свої руки (Шевченка, Мирного, Марка Вовчка, Шекспіра, Шіллера, Гете, Гайне, Біблію, грецьких клясиків). Також іще в гімназії він вивчив напам'ять цілого Кобзаря! (Він взагалі мав надзвичайно розвинену пам'ять — міг не раз когось сказати де і навіть на якій сторінці щось знайти.)

Ще досить рано Іван Франко почав свою літературну діяльність. Ось, коли йому було тільки 19 років і він вступив на львівський університет, — то вже мав кілька зшитків викінчених власних ліричних, любовних віршів, кілька драм, оповідань, перекладів св. Письма, грецьких клясиків та іншого.

Любов його до книжки, літератури і мови проявлялася не тільки в тому, що він багато читав, писав, збирав народні пісні, перекази, — але також і в тому, що маючи ще кільканадцять років він почав збирати свою власну бібліотеку. У недовгому часі мав він уже кілька шаф українських та інших європейських клясиків.

Як виглядає Ваша власна бібліотека? Скільки Ви вже назбирали книжок? Ви також в юнацькому віці розбудовуйте свою власну бібліотеку! Просіть Ваших рідних, щоб на день народження та інші подібні свята давали Вам в подарунку найкращу і найтривалішу пам'ятку книжку. На основі бібліотеки людини можна пізнати її культуру.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ЙОСИФ ГІРНЯК

Й. Гірняк у ролі діда Юхима. „97“.

Хоч ми не часто маємо змогу побачити справді добре поставлені п'єси в нашому театрі, то все ж таки час від часу можемо почути декламаторські виступи нашого найвищого на американському континенті мистця-актора і режисера, Йосифа Гірняка.

Його театральний шлях почався ще тоді, коли він молодим хлопцем пішов зі Львова з Українськими Січовими Стрільцями і опинився в Вінниці, де й вступив пізніше до театру ім. Івана Франка. Після того, в Києві, він був членом мистецького об'єднання «Березіль». Театр «Березіль» під проводом геніяльного Леся Курбаса є досі вершинною точкою розвитку українського театру. Там ставили п'єси кращих українських драматургів поруч із світовими (із Шекспіром включно). Високий рівень українського самостійного мистецтва не сподобався большевицькій владі: трупі «Березіль» було знищено, а нашого видатного вже тоді артиста, Йосифа Гірняка, заслано на 8 років до Сибіру...

Ось як писали про нього ще в Харкові, 1931 року (В. Хмурий):

«До Харкова Йосиф Гірняк приїхав вже майстром свого фаху, що відчуває себе стільки ж вправним у трагедії, як і в опереті...»

Він навчився свого майстерства, зрозумів його закони і вивчив техніку. Своїми чотирма наступними образами він ніби говорив:

— Хочете?

Сьогодні буду трагіком і покажу вам шляхетнішого за короля Франції, розумнішого за весь його двір, ніжного батька й лютого мстника Трібуле — королівського блазня. Покажу, як терзається він — людина, що мусить бавити зграю блазнів...

Завтра я мушу стати перед вами в кімнаті міністра японського «Мікадо». Мені треба буде смішити вас. Співати. Танцювати. Бігати.

Я буду веселий і прозорий, як повітря Японії погожої частини року. Мушу таким бути, щоб скрізь мене ви бачили, хто справді в кімнаті смішить і забавляє вас.

Я буду легкий і лагідний.

Лютим і гарячим мені треба стати в суботу, коли вийду перед вас у білій чалмі та червоних штанах мавра і переконаю, що коли «Мавр зробив своє діло — мавр може піти»...

Бо я скажу це так, як до мене ніхто не казав.

А в неділю в Березолі піде прем'єрою веселе ревію «Галло на хвилі 477 метрів», і ви побачите, який я можу бути зовсім симпатичний, коли надіну кашкет, куці штанці й широкую блюзу студента Ляща...

А коли Гірняк грає свій монолог, як Мина Мазайло, то кожне його слово одсвічує, я б сказав, «здійсненою мрією»...

Так оцінювали талант Йосифа Гірняка ще тоді.

Після повороту із Сибіру доля завела його знову до Львова, де він зорганізував драматичну школу, став вишколювати гурт театральної молоді і знову ставити п'єси на високому мистецькому рівні. Цю свою працю він продовжував, коли прийшлося йому емігрувати до Німеччини.

Тепер наш мистець живе в Нью-Йорку і хоч не може мати тут власного театру, проте часто виступає на концертах або інших святкуваннях з декламаціями і мистецьким читанням.

Л-ка

ТЕХНІКА

МИХАЙЛО ЯРИМОВИЧ

Навесні уряд США створив «Державну підкомісію планування станції в просторі». У цій комісії є шість членів, а одним з них є молодий інженер українець — д-р Михайло Яримович. Він народився в Галичині, приїхав до США юнаком і студював у кра-

щих університетах Нью Йорку. Після студій він працював над будовою сателіта з власною атомовою енергією. Пізніше він перейшов до одного з відділів НАСА (крайова аеронавтична та космічна адміністрація в США) і працював при великому проєкті «Меркурій» (перші польоти американських астронавтів навколо землі). Тепер д-р Яримович є директором одного із відділів НАСА.

Наш молодий науковець є також членом різних українських та американських наукових та професійних організацій. Ось недавно, під час «Тижня інженерів», американська Академія Наук у Вашингтоні відзначила д-ра Яримовича як одного з тих інженерів, які мали в минулому році найбільші заслуги в ділянці техніки.

Михайло Яримович є свідомим українцем, і всі його співпрацівники знають про це. Його успіх є доказом того, що здібна і працююча молода людина може багато досягнути, може керувати відповідальними працями і вибитись на найвищі пости в уряді та індустрії.

Треба ще додати, що часом д-р Яримович допомагає в зимових пластових таборах, бо його дружина Роксоляна є старшою пластункою з куреня УСП-ок «Перші Стежі».

В сьогоднішньому числі «Юнака» подаємо Вам, дорогі Читачі й Читачки, статтю д-ра Михайла Яримовича п. з. «ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ», яка дуже авторитетно описує, як під теперішню пору уряд США планує вислати людину на Місяць.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР

- 1. 8. 1913 померла поетеса Леся Українка.
- 4. 8. 1687 обрано Івана Мазепу гетьманом України.
- 6. 8. 1657 помер гетьман України Богдан Хмельницький.
- 14. 8. 988 хрищення України-Руси.
- 15. 8. 1856 народився Іван Франко.
- 9. 9. 1769 народився Іван Котляревський, батько нового українського пись-

Людина

пробує

літати

Протягом століть людина хотіла літати, як птах. Напевно, перші спроби літання були зроблені ще перед тим, як люди навчились писати, тому маємо дуже мало певних інформацій про перші спроби людини піднятися в повітря. Біля 400 років до Христа китайці випробовували летючі змії, які напевно, кожен з Вас мав нагоду бачити. Приблизно в той сам час греки пробували зробити з дерева літаючого птаха. Греки залишили нам теж у спадщині легенду про Ікара і Дедала, в якій розказується про спроби людини літати, вживаючи пір'я птахів.

1100 років по Христі при спробах літання втратив життя «Сарацен з Константинополя». Він вживав для літання довгу кирею, напняту на палиці. Хоч він і підлетів трохи, все ж, втративши швидкість в повітрі, розбився.

«Сарацен»

Після того було багато інших спроб. В 1490-ім році Леонардо да Вінчі збудував важку від повітря машину, яка махала крилами, як птах; на жаль, ця машина не літала.

Хоч як людина прагнула до літання, то все ж такі першими пасажирами на «літаючій машині» були: качка, вівця і півень. В 1783 р. вони піднесли 1500 стіп (футів) в повітря. Брати Монгольф'є все ж такі хотіли мати спробу з людиною, і так першими людьми, що пережили почуття справжнього лету, були два французи. Політ був зроблений бальоном, що був наповнений гарячим повітрям. Як знаємо, гаряче повітря легше від холодного і тому підноситься вгору.

Після цього була низка полетів на ширяках та різномірних машинах, що підносились вгору при допомозі газу.

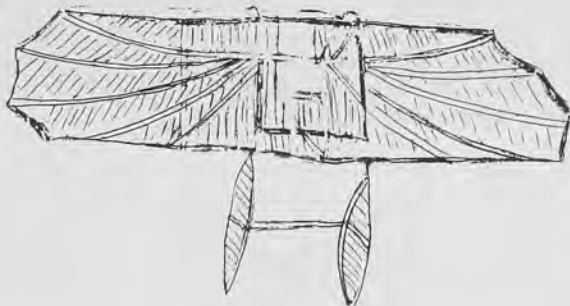
В 1852 р. Джеймс Ное запропонував вжити для лету ширяків ракети замість моторів.

Сімсот років після смерті «Сарацена з Константинополя», Ле Бріс збудував «Альбатроса», довгого на 23 стопи. Ця велика птаха була підтягнена в повітря конем і возом. Лет проходив добре, аж поки шнур, яким тягнули «Альбатроса», не зачепив візника, а це додало ваги до ширяка, і він мусів осісти.

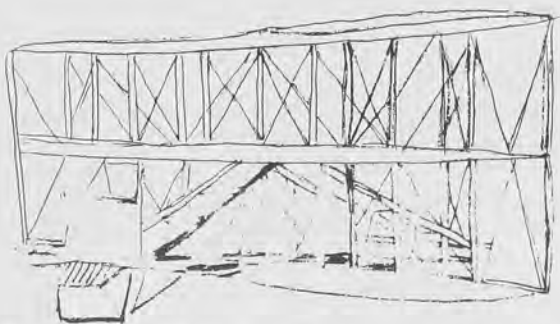
Ле Бріса — «Альбатрос»

Найповажніший підхід до літання мав Лілієнталь, який робив експерименти з летом в 1891 р. На своїй літаючій машині він зробив біля 2000 полетів, поки не загинув, упавши з висоти 50 стіп в 1896 р.

Ширяк Лілієнталья

В Америці, в 1896 р., Октаве Чанут почав спроби літання дво- і триповерховими ширяками коло озера Мічіген, в Індіані.

Триповерховий ширяк збудований Данутом

Після смерті Лілієнталья два брати, Олівер і Вілбур Райт, також почали спроби з ширяками, базуючись на інформаціях, які здобули їхні попередники. Брати Райт почали свої спроби в 1899 р. І так, після багатьох неуспіхів, 17-го грудня 1903 р. машина, тяжча ніж повітря, піднеслася вгору за допомогою мотору.

Перший лет був на 87 стіп і тривав 12 секунд. Цей успіх збудив нове зацікавлення і розпочав нову епоху в літунстві.

Ширяк братів Райт

Крім братів Райт в цей час було багато інших спроб і експериментів. Щоб всіх їх описати, напевно не вистачило б двох повних чисел «Юнака»... Тож зацікавленим пропоную зайти до публічної бібліотеки, де напевно знайдете дуже багато різних цікавих матеріалів і книжок, які докладно описують всі деталі початкових спроб літання.

ст. пл. С. Лучкань, ЧМ

Пластове Підприємство
МОЛОДЕ ЖИТТЯ

має на складі:

пластові однострої, пластові відзнаки й виряд, пластову літературу, альбоми, різьби, вишивки, кераміку, філателію, українські національні прапори, книжки,

MOLODE ZYTIA, Inc.

302 E. — 9th St., New York 3, N. Y.

ПЕРШУНИ В ПЕРШИХ ЗАГАДКОВИХ ПЕРЕГОНАХ

Подасмо висліди перших загадкових перегонів «Юнака», які тривали від січня до червня ц. р. **Перше місце здобув пл. рез. Тарас Ліськевич** із 7-го кұп. УПЮ-ів ім. полк. Івана Чмоли в Чікаго. Т. Ліськевич здобув 990 точок на можливих 1115 і одержав як першу нагороду книжку проф. д-ра Ярослава Пастернака п. н. «Археологія України».

Друге і третє місце здобули: пл. уч. Роман Зазуля, із 3-го кұр. УПЮ-ів ім. Симона Петлюри в Торонті, і **пл. рез. Петро Срібняк**, 7-го кұр. ім. Святослава Завойовника у Вінніпезі. Обидва ці юнаки здобули по 955 точок на 1115 можливих. Як нагороду вони одержать: Р. Зазуля 2 грамофонні пластинки, а П. Срібняк історичну повість Ю. Радзикевича під наголовком «Полковник Данило Нечай» у двох томах.

На вирішення заслугують ще такі учасники загадкових перегонів: **пл. рез. Олег Цюя**, Філадельфія (875 точок), **пл. рез. Юрій Шевчук**, Нью-Йорк (900 точок), **пл. юн. Люба Бойко**, Едмонтон (865 точок).

Вітаємо всіх учасників перегонів, першунам щиро gratулюємо, а всіх читачів закликаємо брати участь у чергових перегонах.

Траєкторії цікавого світу

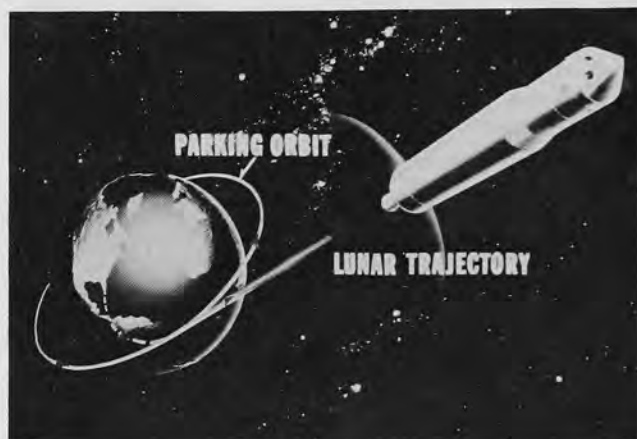
Михайло Яримович

За кілька років здійсниться давня мрія людства, коли три астронавти почнуть довгу подорож на Місяць космічним судном «Аполло». Вони вилетять «Сатурном 5», наймогутнішою ракетою світу. Ця ракета буде така висока, як статуя Свободи, і вісімдесят разів потужніша від ракети вживаної при летах нам відомого «Меркурія».

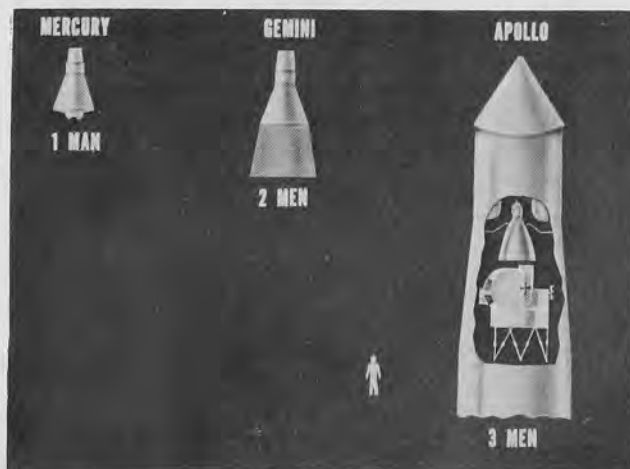
ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ

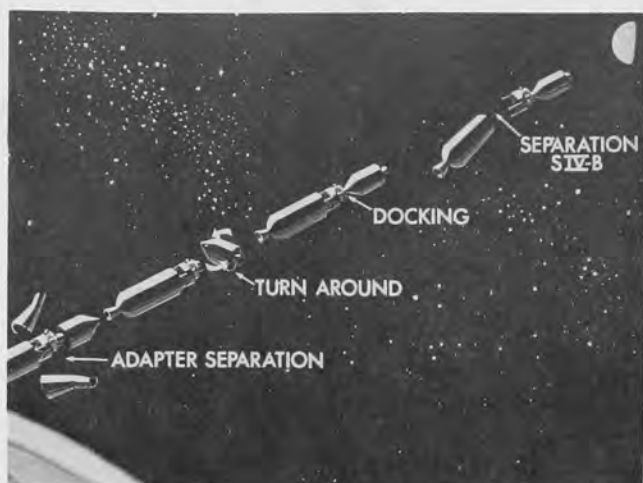
1. Після багатьох годин докладних остаточних перевірок «Сатурн 5» почне поволі підноситися вгору від поштовху п'ятих могутніх ракетних моторів, що кожний з них видає півтора мільйона фунтів сили і при тім зуживає шість тисяч фунтів палива на секунду. За кілька хвилин астронавти і їх космічний корабель опиняться в орбіті навколо Землі, де вони ще раз перевірять всі інструменти перед остаточним відштовхом в дорогу до Місяця.

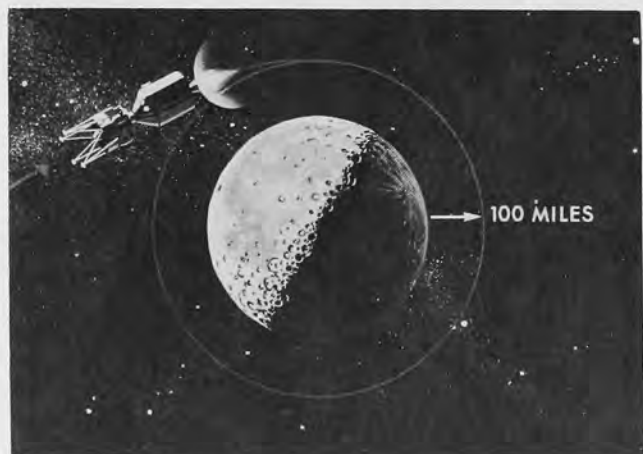
3. Астронавти кружляють навколо Землі чотири й пів години, а тим часом стації на Землі слідять за ними і великі електронічні машини вичисляють шлях і докладний момент, коли остання частина «Сатурна 5» має запалитися. Після того останнього поштовху космічний корабель матиме швидкість біля 25,000 миль на годину і буде на докладній дорозі до Місяця. Віддаляючись від Землі, «Аполлон» щораз більше сповільнюватиметься через притягання Землі, так що подорож на Місяць, який віддалений на 240,000 миль, триватиме біля сімдесяти годин.

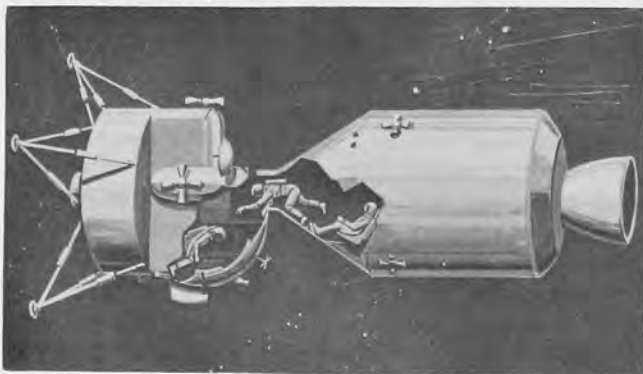
2. Космічний корабель на Місяць, який під час вилету «Сатурном 5» міститься на самому верхку ракети, є значно більший і складніший від нам відомого «Меркурія» і складається з двох кабін. На самому верхку є «керівна кабіна», де астронавти сидять під час подорожі на Місяць і назад. До неї прилучена механічна частина, де є всі мотори, паливо, кисень та інші приладдя, потрібні під час лету між орбітами Землі й Місяця. А внизу схована «місячна кабіна», яка виглядає, як великий хрущ. Вона потрібна до повільного сидання на поверхні Місяця.

4. По дорозі астронавти виконуватимуть своїм космічним кораблем низку дуже складних маневрів. Відкинетесь охоронну структуру навколо "місячної кабіни". "Керівна кабіна" відчепиться, зробить півооборот і причепиться другим боком до "хруща", щоб його звільнити від останньої, тепер вже зужитої і непотрібної, частини "Сатурна 5". Таким способом астронавти зможуть перейти до "місячної кабіни", без потреби виходити в несприятливий простір.

5. Під час 70-годинної подорожі астронавти постійно робитимуть поміри своєї позиції і швидкості в просторі і деколи короткими поштовхами ракетного мотора поправлять курс космічного корабля. У докладно обчислений момент ракетний мотор запалиться і сповільнить "Аполлона" на стільки, що притягання Місяця зловить його у свою орбіту.

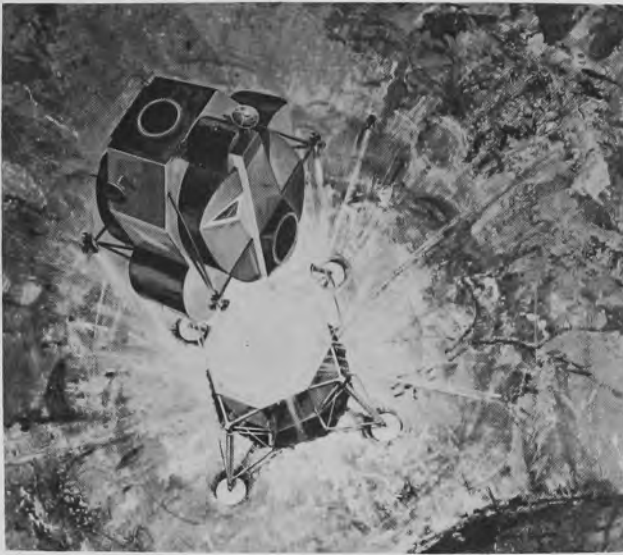

7. "Місячна кабіна" відчепиться від "керівної", ракетні мотори сповільнять її на стільки, що вона тепер падатиме на поверхню Місяця. В останніх хвилинах мотори знову запаляться, і легко, так як гелікоптер, наші два астронавти приземляться до поверхні Місяця. Тому що вони не знають наперед, як ця поверхня виглядає, чи є тверда скеля, чи складається з грубої верстви пороку, вони дуже обережно осядуть і завжди будуть готові піднятися, якщо побачать, що ноги "хруща" почнуть загрузати в поросі.

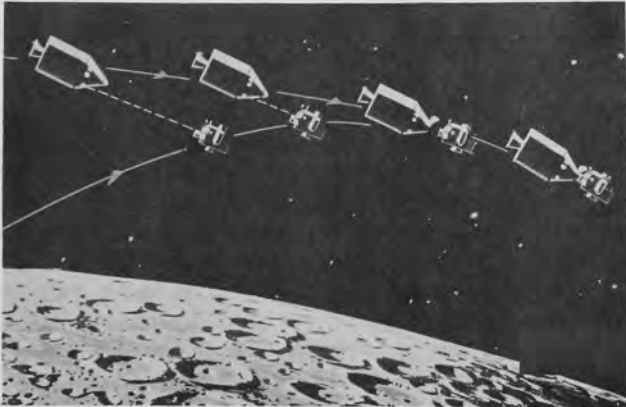

8. Осядуть. Перший раз людська нога стане на Місяць. Обережно один з астронавтів-дослідників ступить по поверхні Місяця. Тут немає атмосфери. З одного боку пече сонце і температура підноситься до 250° Фаренгейта. А в тіні є несамоовито холодно і температура доходить до -250° Фаренгейта. Сонце променює не тільки тепло, але також різного роду небезпечні промені. Метеори падають навколо. Астронавт розглядатиме, збиратиме місячні камені і мінерали до геологічних студій, і поставить різні інструменти, які залишаться і будуть пізніше по радіо передавати результати.

6. Кружляючи навколо Місяця на висотині 100 миль, астронавти знову перевіряють всі інструменти і пригтовляються до останнього етапу подорожі. Два астронавти перейдуть до "місячної кабіни". Третій залишиться позаду в "керівній кабіні" як сторож в орбіті і, на жаль, не буде могли висісти на Місяць разом.

9. Перебувши 24 години на поверхні Місяця, астронавти навантажать біля 200 фунтів "місячних скарбів" до кабіни, перевірять всі інструменти і щільно замкнуть виходи. В докладно обчислений момент запалить мотор горішньої частини "хруща" і відлетять з Місяця. Залишать за собою ноги "хруща", зжиганий мотор і порожні баки з палива. Дорога до Землі далека — не можна брати з собою жадного непотрібного тягару.

10. Тим часом в орбіті навколо Місяця кружлятиме астронавт-сторож в "керівній кабіні". Безногий "хрущ" підлетить, і обидві кабіни стрінуться. Після цієї сполуки наші два астронавти-дослідники пересядуть до "керівної кабіни" і перенесуть "скарб" місячних мінералів.

12. Поворотна дорога знову триватиме біля 70 годин. Палива буде мало і може не стати на потрібні поправки курсу до Землі. Через малу помилку астронавти можуть загинути у всесвіті.

13. Атмосфера Землі сповільнить лет кабіни. Вже тепер не буде потрібно і механічної частини з її великим ракетним мотором. Відкинуть її, і астронавти залишаться лише з "керівною кабіною". Вона буде покрита спеціальним пластичним матеріалом, який охоронить астронавтів від несамоївної спеки, створеної тертям повітря. Кабіна прилетить до Землі розжарена наче великий метеор.

11. Астронавти залишать порожню і вже непотрібну "місячну кабіну" в орбіті, запалить мотор і вилетять докладно обчисленим шляхом в напрямі до Землі.

Друзі і Подруги!

"ЮНАК" — ЦЕ ВАШ ЖУРНАЛ!

- Причиніться і Ви до його розвитку.
- Хай кожний і кожна з Вас **приєднає** для "Юнака" принаймні одного передплатника.
- Разом з передплатою на 1964 р. (4.00 дол.) вишліть свою **пожертву** на пресфонд "Юнака"

14. Вже в густішій атмосфері вискочать три парашути, щоб ще більше сповільнити лет кабіни. Напружені астронавти приготуються до останнього удару, при падінні кабіни на Землю.

15. Вкінці наші три герої-астронавти зупиняться і віддихнуть. Довга і подивугідна подорож закінчиться. Це перший раз людина відірветься від Землі і відвідає інший світ. — А що є на Марсі?...

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

Пл. юначка Оксана Здеб, Бінгемтон, США: "Мені дуже сподобався журнал "Юнак" і я завжди нетерпляче чекаю на кожне нове число. Дуже приємно мати свій пластовий журнал".

Пл. розв. Юрій Ячишин, Дітройт, США: "Юнак" мені подобається. Мене особливо зацікавила Ваша стаття про чорноморську флоту. Радю читаю статті "З гаври Старого Вовка"...

Пл. уч. Оля Гарас, Ст. Кетеринс, Канада: "Пересилаю 4.00 дол. на передплату для незаможної юначки в Європі, з якою я хотіла б нав'язати листування, щоб вправитися в писанні листів і обмінюватись думками та пластовим досвідом. Я дуже люблю читати "Юнака", хоч досі його зміст був більше відповідний для хлопців. У п'ятому числі завважую зміну на краще і думаю, що за те всі юначки є дуже вдячні".

Юначка Ярослава Менів, Ерланген, Німеччина, що отримувє "Юнака" за дарункову передплату подружки Лесі Х., пише: "Дуже щиро дякуємо Вам за гарний журнал "Юнак", якого й батьки читають..."

Пл. сен. Андрій Качор, Вінніпег, Канада: "Юнак" подобається нашому юнацтву і тому заслуговує на підтримку..."

Пл. сен. Іван Стадник, Едмонтон, Канада: "Журнал на правду дуже гарно і цікаво редагований. Передплачувати повинні не тільки пластуни, але все українське юнацтво. Бажаю Вам багато успіхів..."

Ред. Роман Ільницький, Нью-Йорк, США: "Юнака" вважаю найкращим юнацьким виданням, яке не має конкуренції. Це великий успіх. Гратулюю. Подивляю Вас усіх, що здобулися на такий подвиг..."

Пл. сен. д-р Атанас Фіголь, Мюнхен, Німеччина: "...включаюсь до співпраці в справі "Юнака" і постараюсь зробити все, що в моїй силі на терені Німеччини в користь цієї найрозумнішої нашої спільної дії для нашого юнацтва..."

Пл. сен. Тарас Грушкевич, Дітройт, США: "Гратую Вам за гарне і виховне видання "Юнака"..."

Пл. сен. д-р Микола Грушкевич, Клівленд, США: "...сердечно гратуюю Вам за знаменитого "Юнака" та бажаю, щоб скількість передплатників у короткому часі щонайменше подвоїлася..."

У цьому числі "Юнака" помістили ми оце знову виїятки з деяких листів, які дістає наша редакція чи адміністрація щодо змісту журанла. Як бачимо, ці листи походять не тільки з різних місцевостей, але й різних країв. У справі "Юнака" пишуть нам не лише пластові юнаки чи юначки, для яких журнал у першу чергу призначений, але й старше пластуство й пл. сеньйори, а навіть і непластуни. Це є ще одним доказом, що наш "Юнак" находити загальне признание та щораз то більше зацікавлення.

Друзі й Подруги! Пишіть і Ви при найближчій нагоді, що думаєте про "Юнака" та що Вас більше чи менше інтересує, а тих, що досі ще цього не зробили, прохасмо: виповніть і вишліть нам анкету про "Юнака", що була долучена до березневого числа. Ми стараємось, щоб "Юнак" був для Вас на правду інтересним. Тому нам дуже залежить, щоб знати, яким Ви хотіли б його бачити.

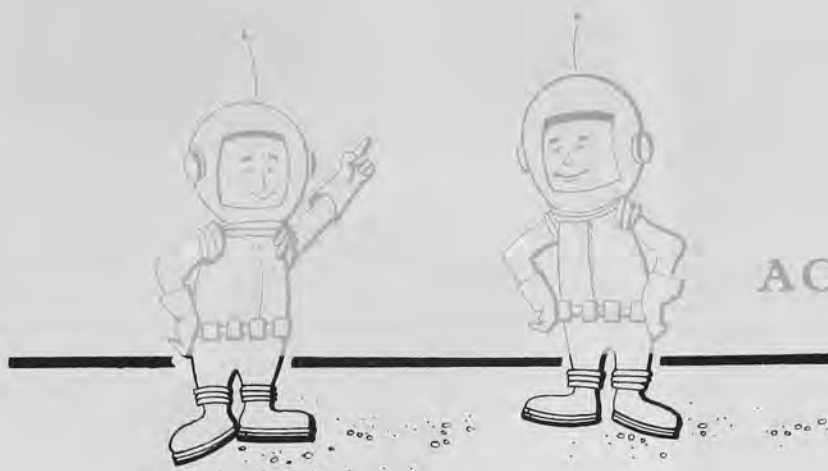
Редакція

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В останньому числі "Юнака" (ч. 6-7/64) під статтею про Юрія Фіялу (стор. 5) пропущено через помилку ім'я і прізвище авторки цієї статті Марії Логущ. Шановну авторку за цю помилку дуже перепрошуємо. При цій нагоді повідомляємо заінтересованих, що твори композитора Ю. Фіяли можна купити в Канаді в музичному видавництві: BMI Canada Ltd., 16 Gould St., Toronto, Ont., а у США в видавництві: Music Publishers Inc., 1W-47th St., New York 36, N.Y.

Редакція

АСТРОНАВТ

Сонце світить так яскраво, синява неба така глибока, і з грища в недалекому парку чути крик хлопців, що вганяють за м'ячем — а йому, Маркові, треба сидіти і писати. Знає, як і що треба писати, чув і читав так багато про тих астронавтів, що абсолютно немає речі, про яку він не знав би! Але читати і знати — це одна справа, а написати про те — це друга! Писати він ненавидить! При тому ж треба сидіти спокійно, довго, а це дуже важко!

Інша справа самому полетіти у простір! Це він міг би зробити хоч зараз, в цій хвилині! Летів би і летів усе далі, все вище, все швидше, мінав би зорі, немов міста чи оселі, аж, нарешті, вибрав би одну і приземлився там. Відчинив би дверцята свого небесного кораблика і виглянув. Обережно, звичайно. Що він там побачив би? Які там дерева, квіти, птахи, тварини, якого кольору земля? Чи є там люди? А, може, там нічого німає? Може, застигла порепана поверхня хто зна якого кольору? Він хотів би бути хоч на одній такій планеті, а потім повернутися на землю і розповісти людям, що там бачив. Його прийняли б, як героя! Всі хотіли б стиснути йому руку, вчути його слово або хоч поглянути на нього! А кожне слово, яке він сказав би, було б надруковане в газетах поруч з його світлиною!

Звичайно, було б дуже цікаво, якби на такій планеті були люди, які до того ж не привітали б його стрілами, тільки розповіли б йому про своє життя. Але якою мовою він говорив би з такими людьми? Бо де люди, там мова! Вони напевно не говорили б так, як на землі. Гм... Тато каже, що хто знає багато мов, той легко навчиться нової. Добре знати мову глухо-німих. І взагалі, як він думає колись вибратися у простір, то вже тепер мусить вчитися чужих мов. Це можна, хоч і не дуже манить.

Від якогось часу він вирішив зробити проєкт небесного кораблика. Тоді він міг годинами сидіти за своїм письмовим столом і креслити, обраховувати, міряти, а коли рисунок мав вже якусь подобу, відтягав його на віддаль зору і приглядався до нього з великою увагою. Добре! Його проєкт був дуже мало схожий на

той, яким астронавти облетіли вже Землю. Але його призначення було інше. Він не мав летіти навколо Землі, тільки від зірки до зірки, як от автобус чи потяг від міста до міста. Великий Віз, Малий Віз, Косарі, Близнюки... звучить добре, що?

Часто увечері, перед тим як покластися спати, він гасив світло і приглядався до нічного неба. Зір майже, або і цілком, не було. Зате, як була повня місяця, він не міг відірвати від нього очей. Навіть без ніякого далековида він міг бачити ясніші і темніші плями. Їх зариси дуже нагадували йому поламані лінії Африки або Південної Америки. Здавалося, ніби місяць це велике дзеркало, в якому відбивається земля. Звичайно, що це не дзеркало пересувається нічним небозводом, але чому все виглядає, немов речі, які відбиваються у воді? Ніхто на місяці ще не побував; те все, що чується і читається, тільки здогади і припущення. Його здогад може бути також добрий. Він не твердить того, о ні, ні! Але от йому так і здається, що поверхня місяця у більшості вкрита водою і земля відбивається у ній, ніби речі у дзеркалі! В класі він цього нізащо не скаже, бо був би сміх, але так тихенько, про себе, то він переконаний в тому. Отже, на місяць він не вибрався б, бо його небесний кораблик впав би у саму середину якогось велетенського океану! Але на інші планети...

Вибух радісного вереску і ляскоту долонь внизу, під його вікном, підірвав його з крісла. Що там діється? Кинувся до вікна і поглянув униз. Ну, звичайно! Театр! Сьогодні ж неділя, єдиний день у тижні, коли «грає» Рутин «театр»! Він забув, що ще в п'ятницю Рута мольно виписувала афішу такого змісту:

«Сьогодні тут театр. Початок о годині
5-й

ЦАРІВНА ГІР
п'єса

Виконавці:

Рута
Віра

Дара
Марта

Вступ тільки для запрошених»

Автора немає, бо ніхто такої п'єси не написав. Рута сама видумує. Читала багато казок і вимішала їх разом. Знає тільки, як почне п'єсу, але як її скінчить, не має найменшого уявлення. Це виходить само із себе. Але завжди все кінчиться добре. Перед виходом на сцену (тобто на підвищення, яке кладуть перед дверима гаражу) вона каже дівчаткам, що мають говорити і як поводитися, а як хтось не запам'ятає і щось перекрутить та додасть від себе, також нічого не шкодить. Рута вдягає своїх акторок в давно немодні мамині сукні, підпинає їх, підв'язує, прибирає дівчаток квітами, перами, шовковими хустками, і тоді вони виглядають так, ніби справжні акторки. Запрошені глядачі, тобто малі дівчатка і хлопчики з сусідства, сидять на сходах тераси і з увагою слідкують за грою. Вони вдячні за все, що не побачать, і захоплено плескають в долоні, коли цього треба або й не треба. Іноді Рута зіскакує із сцени і біжить до мами розв'язати дуже важливе питання.

— Мамусю, — питає вона, — чи можна так сказати по-українськи? Чи я це добре сказала? — і впевнившись, як треба правильно сказати, біжить назад до своїх дівчаток. Гра продовжується, ніби її ніколи й не переривали. Глядачі за той час трохи витягаються, дехто навіть позіхне.

Він, Марко, теж має свою роль в тому театрі. Його просять витягнути з гаражу, а після вистави сховати там підвищення, яке зробив тато...

— Тихо там! — крикнув він тепер, і його слова впали в саму середину Дариного речення. Дівчатка і хлопчики на сходах підняли на нього здивовані погляди. — Не кричіть так, бо ви не даєте мені вчитися! Мені треба писати працю про лети! — докинув хвалькувато і цілком непотрібно.

Одинадцятирічна Рута з квіткою в темному волоссі, дрібна і тонка, змінена довгою сукнею, підняла на нього погляд. З нього зникла радість.

— Я маю бути астронавтом і мушу працювати! — додав він, не знаючи до чого.

— То прошу літати по кімнаті і не перешкоджати нам, пане астронавте! — відповіла вона, ніби відрубала.

Глядачам на східнях це видалося дуже смішним, і вони вибухли голосним сміхом. Малий хлопчик підвівся і заплескав в долоні. Другий, радий нагоді, штовхнув його. Цей віддав. Зчинився крик.

— Як не будете чемні, викинемо вас! — енергійно заявила Рута своїм запрошеним глядачам.

Двері дому відчинилися, і в них показалася мама. Вона випроводила за руку дво- і піврічних близнюків Ростика і Костика. Їх саме збудили з пообіднього сну і випроводили поміж дівчату. Посадили на сходах і казали дивитися на сцену. Дітей знову залишили самих.

— А тихо, бо порозганяю всіх! — заявив

Марко, що все ще не відходив від вікна. Його дратувало те, що він чомусь хотів дивитися на тих дівчаків, і те, що з грища долітали безжурні, приглушені голоси хлопців.

Рута зробила ріжки над своїм чолом у відповідь на його слова і продовжувала гру.

Спершу близнюки сиділи із заспаними видами, їх очі задивлені в якісь сонні мрії, і не знали, що діється навколо них. Але це не тривало довго. Їх очі почали розширюватися, набирати блиску зацікавлення, уста розтягалися в усмішку, і раптом, немов на наказ, вони обидва схопилися з місця і кинулися на сцену. Із дзвінким сміхом і писком, розштовхуючи на боки «акторок», вони крутилися по підвищенні, наслідуючи мову і рухи дівчаток. При тому вони поглядали один на одного і заливалися сміхом, нестримним, радісним. Глядачі схопилися з місць, одні повні обурення, другі захоплення. Зчинився такий несамовий вереск, що навіть мама виглянула крізь вікно і крикнула:

— Тихо! Татко хоче читати!

Спершу Рута намагалася вхопити братчиків за руки і посадити їх на сходах. Але вони вислизали з її долонь, ніби малі рибки, і поверталися назад на сцену. Другі діти кинулися їй помагати, але їм це не вдалося. Гру неможливо було продовжувати. Як зловили Костика, втік Ростик, як затримали Ростика, поміж «акторками» появлявся Костик. Як комусь вдалося довше затримати котрогось з близнюків, то він зчиняв такий крик, ніби його хтось колов шпильками, і його пускали. Обидва вперто поверталися на сцену, немов справжні актори, яким прийшла пора виступати.

І несподівано щось змінилося. Марко не міг зрозуміти, як це сталося. Але от глядачі знову вигідно помістилися на сходах, а поміж ними три «акторки», в той час як на сцені «грали» близнюки. Вони переверталися, боролися, наслідували дівчаток, усе незарадно і смішно, при тому весь час дивилися один на одного сміючись. Глядачі сміялися й собі. Плескали в долоні, договорювали. Виглядало, що цим видовищем вони навіть більше захоплені, ніж попереднім.

Тринадцятирічний Марко, забувши про свою працю про астронавтів, не відходив від вікна. Він і собі сміявся. Ці близнюки зробили власне те, що він хотів був зробити. Вони розігнали Рутин театр! Що від цього не стало тихше, тільки ще більше галасливо, він не помітив.

Але нараз сміх застиг на його устах. Він помітив Руту. Дівчинка пригорнулася до бічної стінки гаражу, ховаючись від своїх запрошених гостей, і тільки інколи несміливо висувала голову, приглядаючись до своїх недавніх глядачів. На її обличчі був не то сором, не то біль, якого Марко досі не бачив. Як це так? — казав їй погляд. — Тільки перед хвилиною ці ж самі глядачі оплескували їх, а треба було тільки, щоб на сцені появилися два клоуни і покривлялися їм, як це кожному сподобалося, і про них відразу забули? Ніхто не розглянувся за ними, ніхто не попросив їх назад на сцену, ніхто не підвівся, щоб вийти і залишити тих розгуканих близнюків самих! Як це так? Де ж тоді щире признание і захоплення? Вони ж запрошені до її театру, як вони можуть робити щось таке?

В одній хвилині Марко вискочив з кімнати і, перекинувши ногу через поруччя, з'їхав униз Шарпнув вхідні двері. Вся дітвора була тепер біля його ніг. Догадливо, з пошаною, вони розсунулися на боки і зробили йому прохід. Він перейшов, ніби справжній астронавт, який тільки кищо повернувся з далекого простору і має щось сказати чекаючим на нього людям.

Двома кроками Марко опинився на сцені і вхопив за руки близнюків. Малі скрутилися, намагаючись вирватись, але, почувши силу, споважніли і непевно поглянули спершу один на одного, а тоді на свого старшого брата.

— Тут ваше місце! — гукнув на них Марко, розміщуючи їх на сходах кожного окремо. — Сидіти спокійно і не рухатись! Тут театр. зрозуміли? Дівчаткам задумали перешкоджати! Як ще раз це зробите, будете мати діло зі мною! І спокійно, рішуче покрокував назад до дому.

Увечері, коли вже все затихло, тільки батько сидів перед телевизором, а мама була трохи перед телевизором, а трохи в кухні, почувся легенький стукіт до дверей Маркової кімнати. Одночасно вони відхилилися і просунувся в них Рутин носик. Тихий голос промовив:

— Я хочу тобі сказати, що так міг зробити тільки справжній астронавт!

І двері знову закрилися.

ГУТІРКА

ДЕДІ ЮРКА

з провідниками гуртків

Дорогі Друзі Гуртків!

Минув веселий час вакаційного дозвілля, творів і мандрівок. Сподіюсь, що всі Ви засмалені вітром і соняшним промінням, повні нової енергії та фізичної і духовної сили, якою щедро наділяє кожного, що розумно піддається її впливові Мати Природа, життєдайня, могутня і прекрасна посередниця свого і нашого Творця.

Тепер перед Вами шкільні завдання і самовиховна праця у юнацькому гурті Ваших Друзів і Подрузів.

Ви, як провідники гуртків, веде перед у цій праці. Думаю, що Вам відомо, що Пласт — це не тільки те місце, де Ви можете зустрітись і погурторити, чи трохи пустуючи, дармо прогайнувати дорогий час шкільного року. Пласт не є теж і школою, де Вас навчають учителі, чекають Вас важкі іспити з різних ділянок науки, потрібної для здобуття звання (професії) чи для Вашої власної освіти.

У Пласті Ви добровільно хочете себе виховувати самі на повноцінних, зарадних у кожній життєвій ситуації, свідомих і вірних громадян свого народу, а також і країни нашого поселення.

Ви хочете, у весело і корисно проведеному часі, серед ігор і цікавих занять, **привичаювати себе і своїх друзів** поступати у житті згідно з пластовим законом і засвоювати собі знання "штуки розумного життя" не тільки на сходах, на мандрівці, чи під наглядом старших, але **навіть тоді, коли на Вас не дивиться ніхто**, або Ви знаходитесь у зовсім чужому оточенні.

Впродовж зимового сезону Вам прийде до з'явитися разом зі своїми друзями приблизно 30—40 разів і провести спільно 60—80 годин часу. Щоб їх як слід використати, а не прогайнувати безкорисно, Вам, **гурткові провідники**, треба добре застановитися і **запланувати** роботу так, щоб Ваші друзі приходили радо на сходинах і цікаво й весело проводили час і розходились з жалем, а не з розчаруванням, що мэрно його стратили. Це неабияке завдання і нелегка справа, але добре планування і підготовка програм пластових сходин — це підстава успіху Вашої праці, якщо вона має принести користь Вам, Вашим друзям і цілій нашій спільноті. Бо Пласт не є ціллі сам для себе, а є частиною тієї спільноти, якій Ви складаєте свій обіт.

Як і на що треба звертати увагу при плануванні сходин Вашої самовиховної діяльності, скажемо другим разом.

СКОБІ

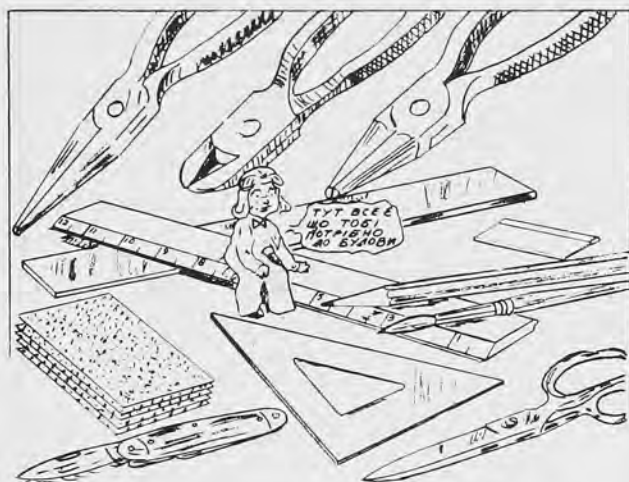
Ваш Дедь ЮРА

МОДЕЛІ ЛІТАКІВ

1. Будова і лет моделів літаків

Моделі літаків літають на тих самих засадах, що і справжні літаки, які ми тепер так часто бачимо. Якщо побудуєш іпустиш в лет модель, то з цього навчишся речей, які забрали піонерам літунства багато років дослідження. Якщо Ти ніколи не працював з матеріалами з яких робиться моделі, то побачиш, що тут справді немає нічого складного. Як бачимо з малюнку ч. 1, дуже мало знаряддя потрібно для будови.

Рисунок число 1 — Знаряддя

Кліщі заокруглені — для згинання дроту
Кліщі гострі — для різання дроту
Лінійка і трикутник — для міряння і креслення
Металева лінійка — для помочі в різанні
Бритовка ("жилетка") — для різання дерева
Пензель — вживається при клеєнні

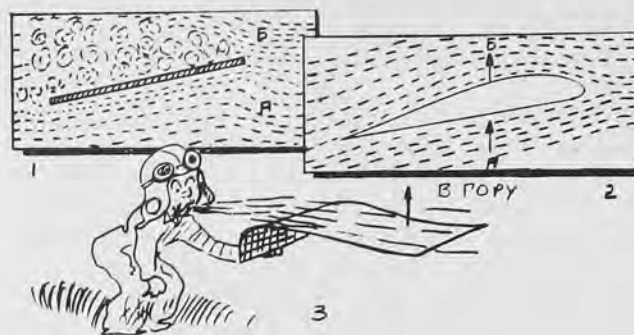
2. Прості засади лету

Кожний літунський пластун повинен знати, чому літак летить в повітрі. Коли Ти вставиш руку з авта, яке швидко їде, то почувеш, що рука творить спротив вітрові. Цей «спротив», тиснення повітря, є вжитий для створення підіймаючої сили літака.

Дивись на крило в малюнку ч. 2. Крило не є просте, як бачимо. Через те тиснення повітря на горішню частину крила є менше, ніж на долішню, і тому крило підноситься.

Науковець Бернуллі дав теорію, яка пояснює, чому це діється. Як на малюнку ч. 2 (3): візьми в руки картку паперу і почни дуті; побачиш, як папір підноситься.

Рисунок число 2 — Проріз крила

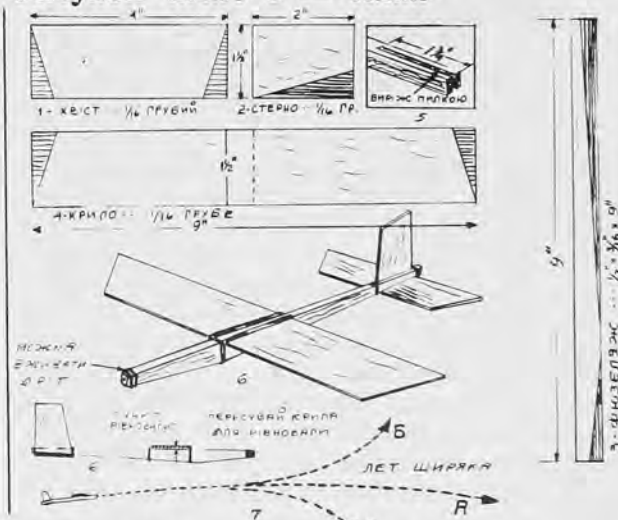

3. Будуємо ширяк

Щоб збудувати простий ширяк, дістань такі матеріали: 1 кусок бальсового дерева (1/16" завтовшки, 15" завдовжки, 1 1/2" завширшки) на крила і хвіст; 1 кусок палиці бальси 9" довжини і на 1/2" на 3/16" в розрізі; 2 гумки і шпильку до зчеплювання паперу.

Вживаючи м'який олівець, виміряй і позначи частини на дереві так, як намальовано на малюнку ч. 3.

Рисунок число 3 — Плян

4. Будуємо літаючий модель

Після того, як Ти вже зробив кілька моделів ширяків і вивчив основні засади лету, можеш приступити до наступного кроку — будови простих моделів, які літають за допомогою мотору. Мотор, очевидно, є простий і складається з пропелера і гумки, яка крутить цей пропелер. Хоч модель не виглядає, як теперішні літаки, все ж таки він побудований на тих самих аеродинамічних засадах, що і справжні літаки. Якщо збудуєш модель уважно, то він буде літати.

Список матеріалів: 4 куски бальсового дерева (1/16" на 1/8" на 24") для крил; 1 кусок твердої бальси (3/16" на 1/4" на 12") для мотору; 1 кусок (1/16" на 2" на 12") для ребер

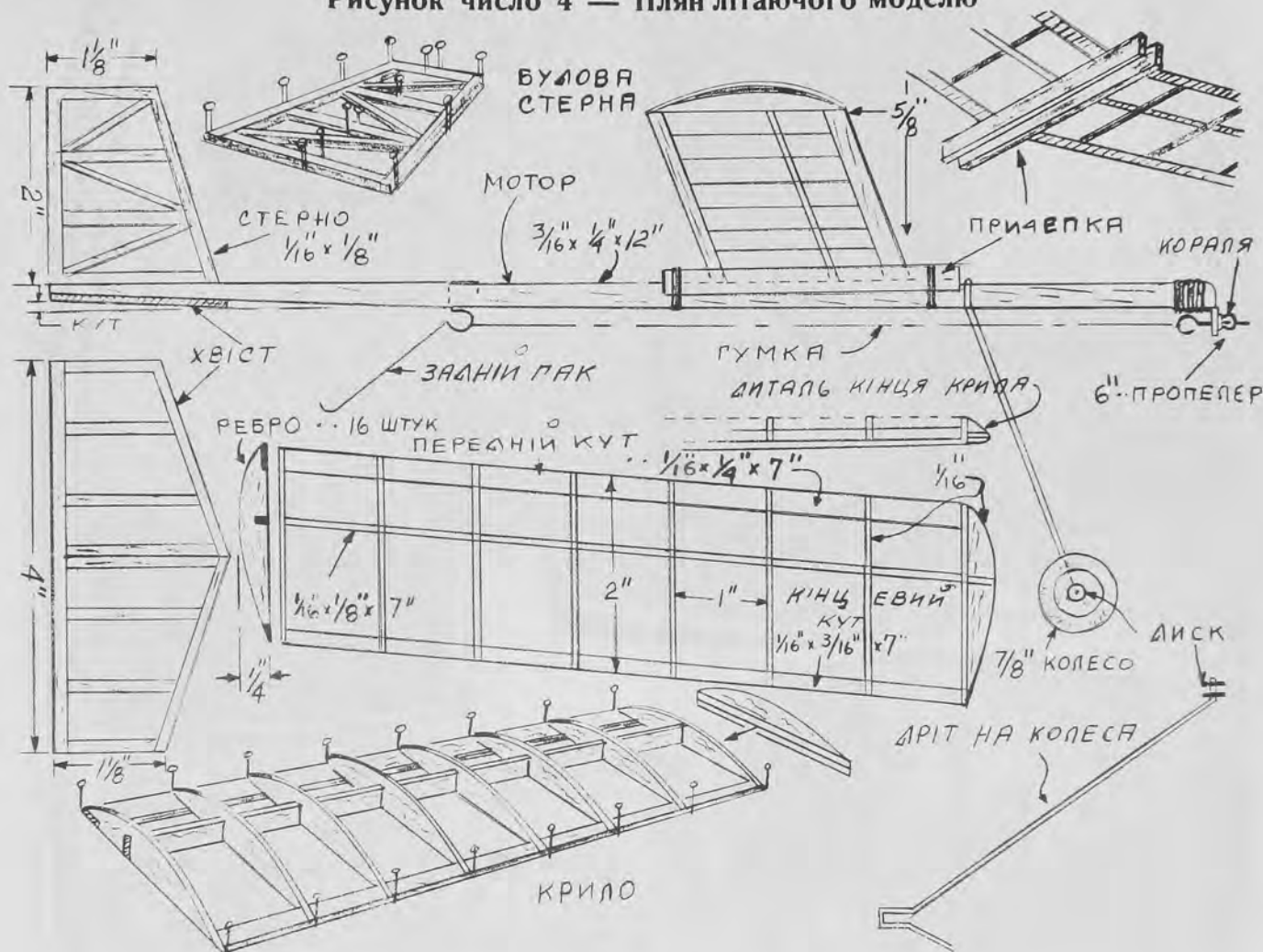
крила; 1 кусок ($1/16''$ на $1/4''$ на $24''$) для кутів крила; 2 колеса $7/8''$ з бальси. Далі: Бібула для покриття крил $30''$ завдовжки на гумку $1/8''$ завширшки, $15''$ дроту на колеса, гак для пропелера, задній гак, коралю, пропелер $6''$ з бальси, пачка рівних шпильок, клей (цемент).

(Заввага: всі виміри подані в інчах, себто $1''$ означає один інч. Інч це приблизно 2.54 сантиметра.)

Тепер Ти готовий починати Перше докладно простудіюй плян моделью на малюнку ч. 4. Після цього нарисуй всі частини в нормальному розмірі. Дістань м'яку дошку, на якій будеш склеювати крила і хвіст і в яку легко застромиш шпильки. Будуй кожную частину окремо.

подав ст. пл. С. Лучкань, ЧМ.

Рисунок число 4 — Плян літаючого моделью

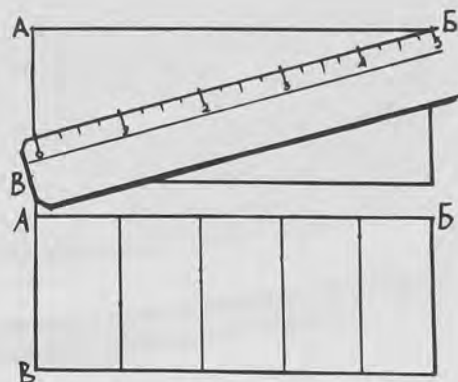
ПОДІЛ КАРТКИ

(за «Станичними Вістями» з Дітройт)

Чи ви намагалися поділити картку на, скажімо, п'ять однакових за розміром частин? Якщо вам це не вдалося, тоді спробуйте нижче поданий спосіб.

Поставте лінійку так, щоб п'ять вигідних і рівних поділів були включені між «Б» і лінією «А - В».

Нарисуйте лінії через позначені точки і паралельні (рівнобіжні) до лінії «А - В». Вислід: п'ять однакових за розміром частин.

У Вашингтоні 27 червня 1964 р.

Пластуні готуються до збірки перед пам'ятником Вашингтона. • Хорунжі маршують перед Білим Домом.

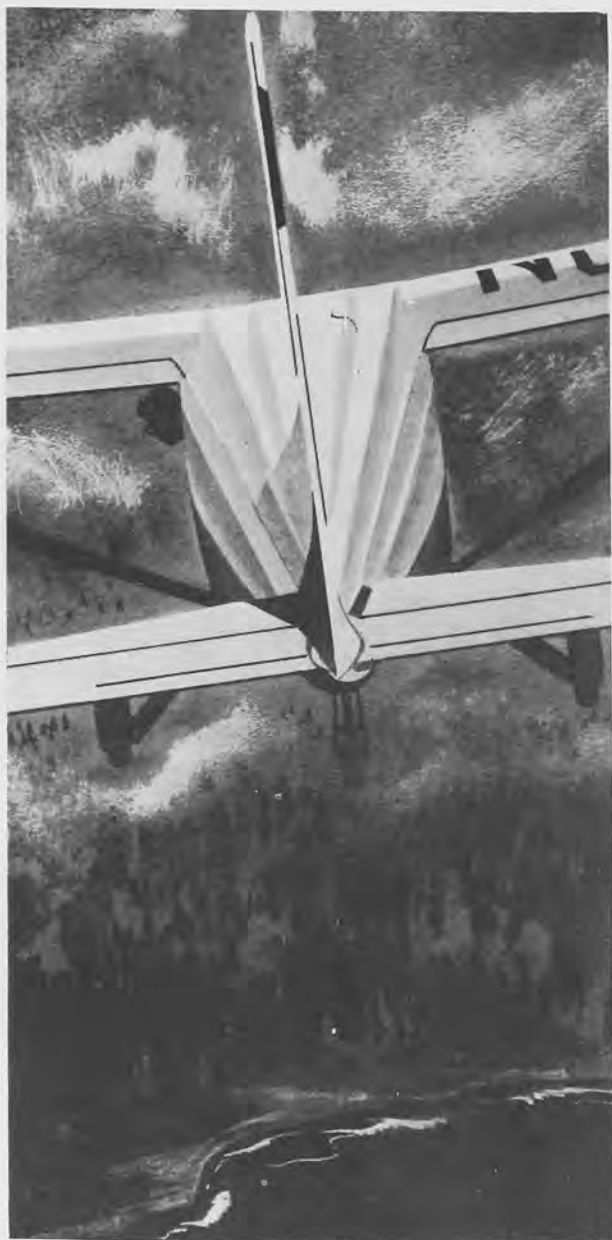
1814
1964

Пластунство: * юнаки із США * курінь "Сіроманці"
* юначки з Канади * пластунки перед брамою Білого
Дому.

НЕБЕЗПЕКА В КАБІНІ

Лютий морозний вітер дув по летовищі, коли я посувався дорогою-доїздом в старому літаку — Стінсоні, модель 10А. Хоч мав на собі грубу, теплу куртку, все ж таки відчував холод на спині. Приїхав до кінця біжні; перевіряю магнети, силу мотору, температуру карбуратора... Температура оливи нарешті підвищується. Може, включити ogrівання та позбутись морозу в кабіні? Включив. Остання перевірка контролей та вітру — і я піднісся. Облетів раз летовище, трохи підняв ніс літака і взяв курс до Дір-Парку на Лонг Айленді.

День був пересічний, холодний, на східньому горизонті трохи мрячний, з димом. Після двадцятьхвилинного піднімання я вирівняв літака, так що побережжя Лонг Айленду появилось передо мною. Летючи поволі і дивлячись на землю, присипану снігом, я оглядав рух на побережжі; раптом закрутилась мені голова, прийшло почуття втрати рівноваги. «Ах!» — подумав я собі — «це ті жирні шницлі, що я їх наївся в обід!».

Трохи пізніше берег зник за мною в тумані; ще один момент втрати рівноваги опанував мене. Я подивився на блискучу, зимну воду затоки, шукаючи рівноваги, і побачив там великого вітрильника, перехиленого за вітром. Від цього голова ще більш почала крутитися. Я сконцентрував всю свою увагу на поворот до берега; чомусь навіть пуста, темна земля виглядала мені привітнішою, ніж зимна вода.

Скоро я побачив, що мені стає важко заставити інструменти робити те, що треба; здавалось, що цілий літак і все інше крутиться навколо мене з неможливою швидкістю. Я відкрив бічне вікно і дихнув холодним повітрям. Відразу почув себе краще, так що зміг поділити свою увагу поміж інструментами і відкритим вікном.

По хвилині я вирівнявся з поганого закруту, заспокоївся і почав думати. Може, треба більше повітря? Голова вже багато менше крутилась; я нахилився і відчинив вікно з другого боку кабіни. Але цей необережний нахил був великою помилкою. Враз повернулось почуття втрати рівноваги, я втратив контроль над інструментами, при допомозі яких я старався летіти просто.

Мої очі нехотячи зупинились на ручці ogrівача. Через голову пробігла думка: отруйний газ — СО (окис вуглецю). Автоматично я виключив ogrівач і вихилив голову через вікно. Тримав голову нерухомо і дивився на інструменти, вдихав льодове повітря. Незадовго в мене перестала крутитись голова.

Уважно, коли вже наближався до летовища, я тримав голову в кабіні що раз то довше. Та при осіданні таки висунув голову з кабіни. Я мусів виглядати, як старий поштовий пілот, що шукає в мряці за летовищем... Мої соняшні окуляри пригодилися, бо охороняли очі від вітру, щоб не заходили сльозами.

Мій малий Стінсон відбився при осіданні кілька разів на замороженій біжні. Я вернувся на місце постою і відкрив кришку мотору. Уважний перегляд виявив декілька малих дірок в трубі, якою виходить спалений газ. Може, ті картки, на яких написано «перевірте що 25 годин», мали рацію? Отруйний газ — карбон моноксид — з'являється швидко і переважно без ніякої перестороги. Може, я був дуже щасливий.

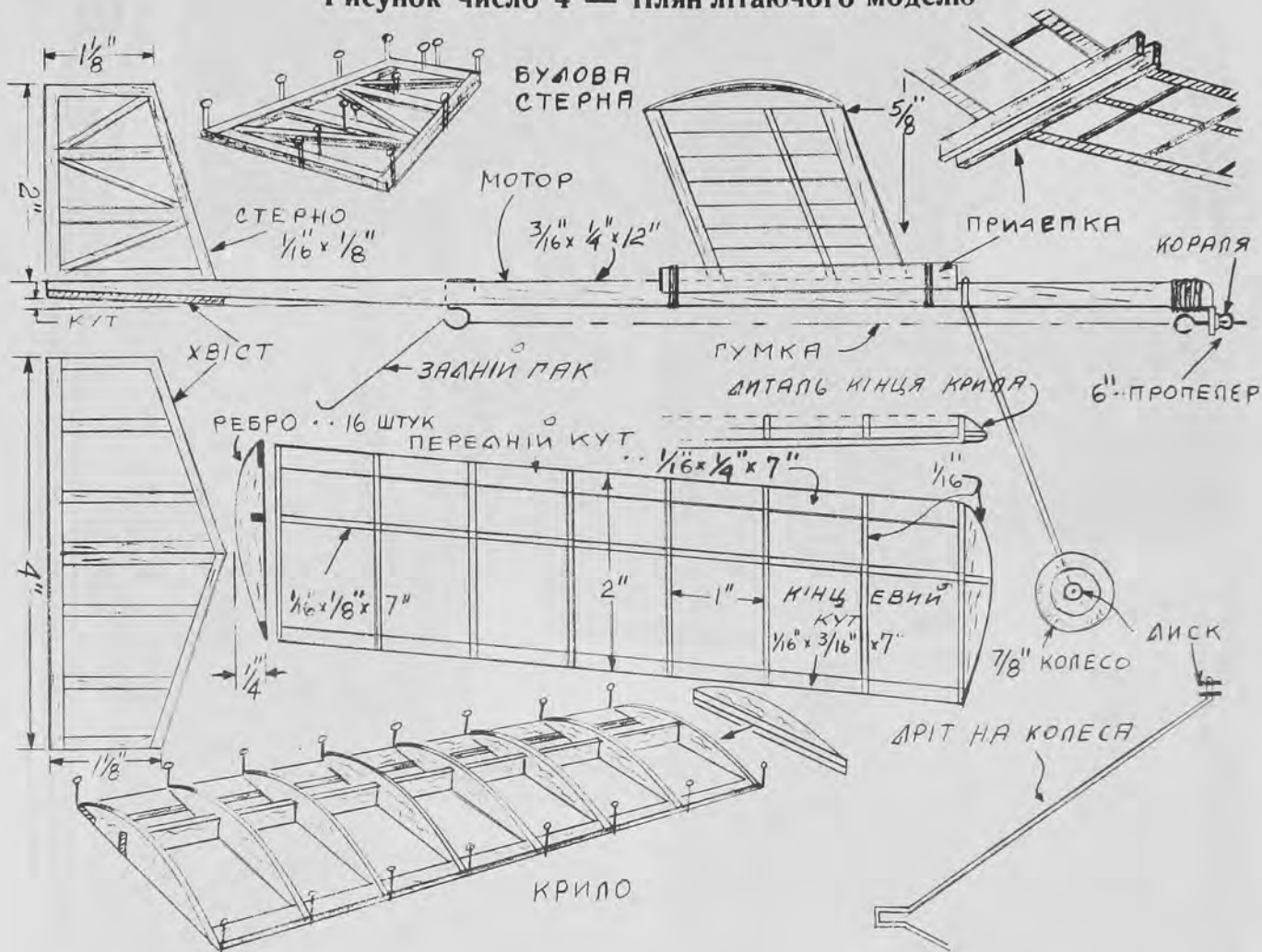
переклав і подав ст. пл. Юрій Кузьмич

крила; 1 кусок ($1/16''$ на $1/4''$ на $24''$) для кутів крила; 2 колеса $7/8''$ з бальси. Далі: Бібула для покриття крил $30''$ завдовжки на гумку $1/8''$ завширшки, $15''$ дроту на колеса, гак для пропелера, задній гак, коралю, пропелер $6''$ з бальси, пачка рівних шпильок, клей (цемент).
(Заввага: всі виміри подані в інчах. себто $1''$ означає один інч. Інч це приблизно 2.54 сантиметра.)

Тепер Ти готовий починати Перше докладно простудіюй плян моделю на малюнку ч. 4. Після цього нарисуй всі частини в нормальному розмірі. Дістань м'яку дошку, на якій будеш склеювати крила і хвіст і в яку легко застромиш шпильки. Будуй кожную частину окремо.

подав ст. пл. С. Лучкань, ЧМ.

Рисунок число 4 — Плян літаючого моделю

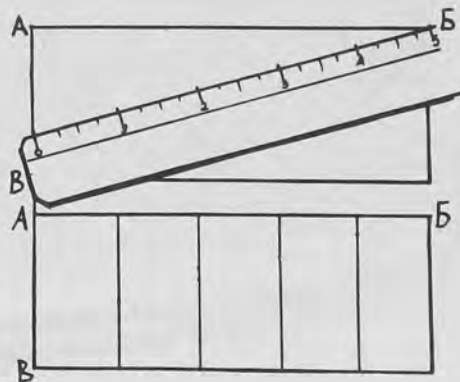
ПОДІЛ КАРТКИ

(за «Станичними Вістями» з Дітройт)

Чи ви намагалися поділити картку на, скажімо, п'ять однакових за розміром частин? Якщо вам це не вдалося, тоді спробуйте нижче поданий спосіб.

Поставте лінійку так, щоб п'ять вигідних і рівних поділів були включені між «Б» і лінією «А - В».

Нарисуйте лінії через позначені точки і паралельні (рівнобіжні) до лінії «А - В». Вислід: п'ять однакових за розміром частин.

У Вашингтоні 27 червня 1964 р.

Пласгуни готуються до збірки перед пам'ятником Вашингтона. * Хорунжі маршують перед Білим Домом.

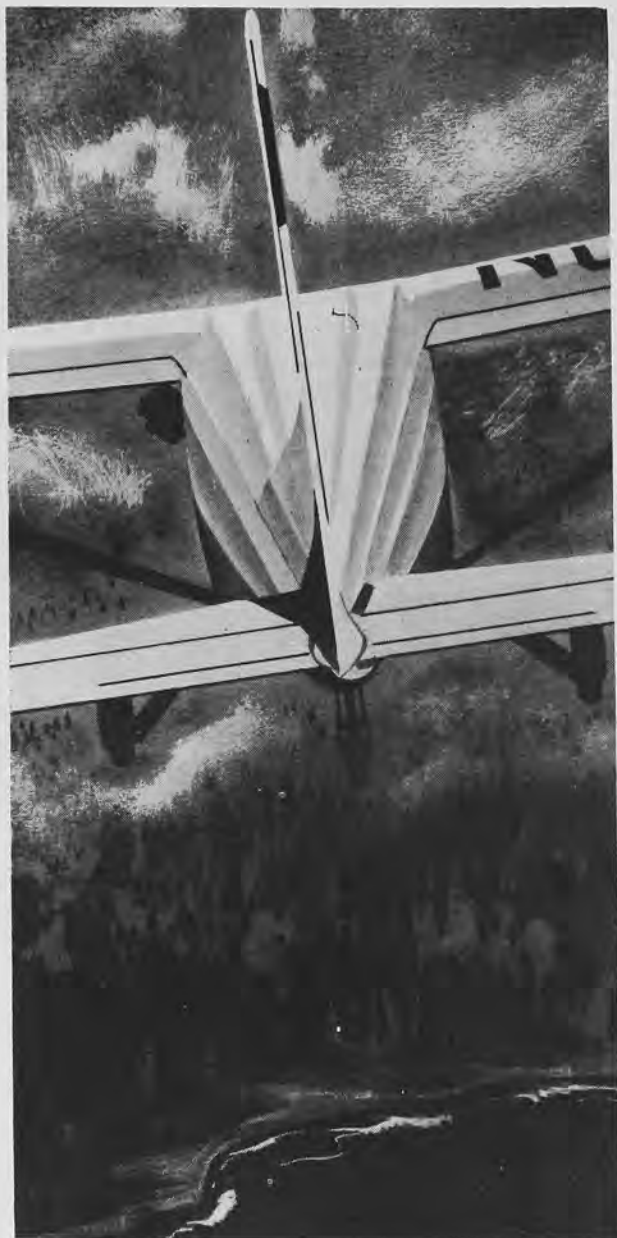
1814
1964

Пластунство: * юнаки із США * курінь "Сіроманці"
* юначки з Канади * пластунки перед брамою Білого
Дому.

НЕБЕЗПЕКА В КАБІНІ

Лютий морозний вітер дув по летовищі, коли я посувався дорогою-доїздом в старому літаку — Стінсоні, модель 10А. Хоч мав на собі грубу, теплу куртку, все ж таки відчував холод на спині. Приїхав до кінця біжні; перевіряю магнети, силу мотору, температуру карбуратора... Температура оливи нарешті підвищується. Може, включити ogrівання та позбутись морозу в кабіні? Включив. Остання перевірка контролей та вітру — і я піднісся. Облетів раз летовище, трохи підняв ніс літака і взяв курс до Дір-Парку на Лонг Айленді.

День був пересічний, холодний, на східньому горизонті трохи мрячний, з димом. Після двадцятихвилинного піднімання я вирівняв літака, так що побережжя Лонг Айленду появилось передо мною. Летючи поволі і дивлячись на землю, присипану снігом, я оглядав рух на побережжі; раптом закрутилась мені голова, прийшло почуття втрати рівноваги. «Ах!» — подумав я собі — «це ті жирні шницлі, що я їх наївся в обід!».

Трохи пізніше берег зник за мною в тумані; ще один момент втрати рівноваги опанував мене. Я подивився на блискучу, зимну воду затоки, шукаючи рівноваги, і побачив там великого вітрильника, перехиленого за вітром. Від цього голова ще більш почала крутитися. Я сконцентрував всю свою увагу на поворот до берега; чомусь навіть пуста, темна земля виглядала мені привітнішою, ніж зимна вода.

Скоро я побачив, що мені стає важко заставити інструменти робити те, що треба; здавалось, що цілий літак і все інше крутиться навколо мене з неможливою швидкістю. Я відкрив бічне вікно і дихнув холодним повітрям. Відразу почув себе краще, так що зміг поділити свою увагу поміж інструментами і відкритим вікном.

По хвилині я вирівнявся з поганого закруту, заспокоївся і почав думати. Може, треба більше повітря? Голова вже багато менше крутилась; я нахилився і відчинив вікно з другого боку кабінки. Але цей необережний нахил був великою помилкою. Враз повернулось почуття втрати рівноваги, я втратив контроль над інструментами, при допомозі яких я старався летіти просто.

Мої очі нехотячи зупинились на ручці ogrівача. Через голову пробігла думка: отруйний газ — СО (окис вуглецю). Автоматично я вичлкнув ogrівач і вихилив голову через вікно. Тримав голову нерухомо і дивився на інструменти, вдихав льодове повітря. Незадовго в мене перестала крутитись голова.

Уважно, коли вже наближався до летовища, я тримав голову в кабінці що раз то довше. Та при осіданні таки висунув голову з кабінки. Я мусів виглядати, як старий поштовий пілот, що шукає в мряці за летовищем... Мої соняшні окуляри пригодилися, бо охороняли очі від вітру, щоб не заходили сльозами.

Мій малий Стінсон відбився при осіданні кілька разів на замороженій біжні. Я вернувся на місце постою і відкрив кришку мотору. Уважний перегляд виявив декілька малих дірок в трубі, якою виходить спалений газ. Може, ті картки, на яких написано «перевірте що 25 годин», мали рацію? Отруйний газ — карбон моноксид — з'являється швидко і переважно без ніякої перестороги. Може, я був дуже щасливий.

переклав і подав ст. пл. Юрій Кузьмич

ЛІТУНСЬКЕ ПЛАСТУВАННЯ

ЛІТАК:

Літак — це важча від повітря машина, яка втримується над землею реакцією повітря та крил і посувається вперед за допомогою мотору.

Причина, чому повітря і крила творять підіймаючий елемент, базована на дослідях науковця Бернуллі.

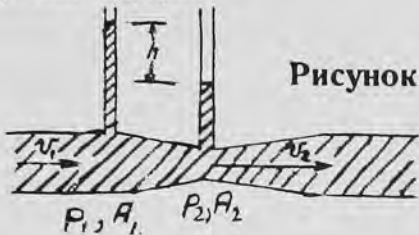
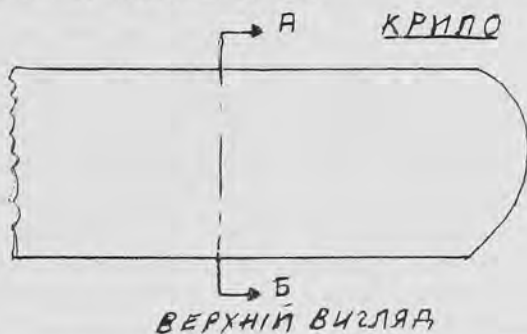

Рисунок число 1

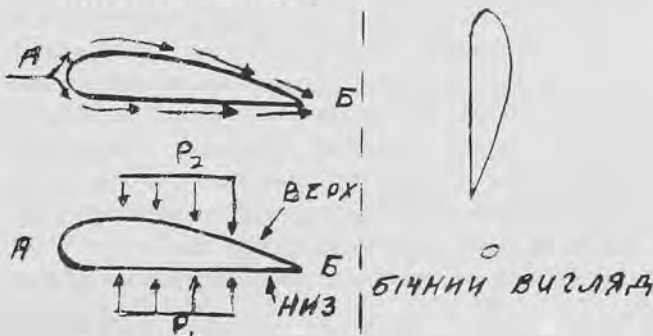
БЕРНУЛІ:

На малюнку Р-1 швидкість рідини V_2 є більша, ніж V_1 тому, що отвір є менший. Зрозуміло, якщо ми хочемо перепустити однако-ву кількість рідини в означеному часі через малий і великий отвір, то швидкість рідини в малому отворі мусить бути більша від швидкості рідини в великому отворі. Це кінечне для того, щоб кількість рідини, що проходить через малий отвір в даному часі, була така сама, як кількість рідини, що проходить за цей самий час крізь великий отвір.

На малюнку Р-1 бачимо теж по висоті цівок манометрів, що в малому отворі тиснення рідини менше, ніж у великому. З цього бачимо, що якщо переплив є швидкий, то тиснення в цьому місці є менше. Отже, чим швидкіший перебіг рідини або повітря повз дану площину, тим менше тиснення на ній.

ПРОРІЗ КРИЛА

ЯК ЗАКОН БЕРНУЛІ ЗАСТОСОВУВАНИЙ В ЛІТАКУ

На рисунку Р-2 бачимо, що повітря, яке вдарає в крило спереду (А), розходить-ся го-рою і низом крила, стрічаючись знову при кін-ці крила (Б). Крило так зформоване, що від-дає, якою проходить повітря зверху крила. є довша, ніж під крилом. Тож щоб знову зій-тись у пункті Б, повітря, яке переходить зверху, мусить мати більшу швидкість, ніж повіт-ря, що переходить знизу. Із закону Бернуллі знаємо, що чим більша швидкість повітря, тим менше тиснення. Отож, знизу крила маємо біль-ше тиснення, ніж зверху крила, а це дає силу, яка підносить крило.

Рисунки Р-3 і Р-4 подають пояснення різ-них контролей в літаку.

подав ст. пл. С. Лучкань, ЧМ.

ЛІТАК І ЯК НИЙ КЕРУВАТИ

КОНТРОЛІ

ПРОСТИЙ І РІВНИЙ ЛІТ

Рисунок число 2

Рисунок число 3

Від непам'ятних часів люди бажали літати в повітрі, як птахи. Це вможливило б їм вільність рухів у всіх напрямках, незалежно від шляхів. Історія розказує нам про багато спроб людей навчитись літати. Думали люди колись, що коли б так почепити крила до плечей і рухати ними, то можна б літати. Показалося, що не така то вже проста справа, і такі відважні літуні старинної Греції, як легендарний Дедал і Ікар, заплатили за те життям.

Згодом люди помітили, що бальони з теплим повітрям піднімаються вгору і можуть літати. Китайці мали такі бальони ще перед народженням Христа. Спроби літати при допомозі бальонів, наповнених газом легшим від повітря, робились не раз, але ті спроби не дали того, чого бажали собі люди.

Вже в новіших часах постала свіжа ідея літати в повітрі, за допомогою машин важчих від повітря, що в основному довела до сьогодиньшого розвитку літунства. Люди зауважили, що важкий, але досить широкий предмет може доволі легко триматися в повітрі, якщо буде скоро порушуватися вперед. Це навело людей на думку, що комбінація руху і досить широкої площі вистачає для того, щоб літати в повітрі. Тим самим відкрито було ідею літання в повітрі предметів тяжчих від повітря.

З того пізнання виринула думка про будову машин, тяжчих від повітря, але з широкими площами чи крилами, які при постійному рухові наперед держалися б у повітрі і не падали б на землю. Проблема була в тому, щоб винайти щось таке, що тягнуло б таку машину з великою швидкістю наперед. Могла це робити повітряна шруба, подібна до водних шруб, що тягнуть кораблі по воді. Таку повітряну шрубку названо пропелером. Вона врізується в повітря так, як водна шруба врізується в воду або звичайна шруба в дерево, все далі й далі вперед, і може тягнути за собою літак. Не було чим рухати такої шруби. Парові машини, що вже в тому часі були відомі, показалися зтяжкі для

такої справи. Лише з моментом, як відкрито було невеликого розміру вибуховий мотор, почалося його пристосування до літунства. Вибуховий мотор вмонтовано в літак, він дуже скоро крутив пропелером, а той тягнув за собою літак.

На тій основі збудовані всі сьгоднішні літаки з моторами і пропелерами та досить великими опірними площами в формі крил. Комбінація площі, мотору і пропелера дала людям змогу літати скоріше і вище від птахів.

Використано ще одну можливість для лету людини. В повітрі віють різні вітри. Вони часом поривають з землі навіть тяжчі предмети і несуть їх досить далеко. Якщо могли предмети літати при допомозі вітру, то чому ж би не спробувати це з людьми? Для того будувалися і ще будуються доволі легкі, хоч з широкими крилами, звичайні літаки без моторів і без пропелерів (ширяки). Коли такий літак попаде на сильний вітер, що віє від землі вгору, то вітер його пориває з собою і несе високо й далеко в повітрі. Скорість такого літака і напрям його лету залежить від швидкості і напрямку самого вітру. Коли вітер ущухне і літак вийде поза коло діяння вітру, він мусить поволі спускатися назад на землю. Використання вітрів виявило, що людина може літати в повітрі, але не так, як хотілося б, бо все це залежить від вітру. Тому цей спосіб сьгодні вживається тільки для вишколу літунів та ознайомлення їх з повітрям, а не для потреб життя.

Почалися дальші розшуки за можливостями тримати літак у повітрі в постійному рухові. Принагідний вітер чи вибуховий мотор — це були тільки дві можливості. Людської сили було замало, щоб утримати пропелер у русі і тим самим літак у повітрі. Отже людина не могла летіти власними силами. При тих розшуках підмічено таке явище: коли стріляти з пістолі, рушниці чи гармати, то при вистрілі куля летить наперед, а рушницею щось кидає назад. Коли рушниці не притиснути міцно до плеча — вона ударом назад може розбити плече або вибити зуби необережному стрільцеві. Почали ближче приглядатися тій справі і ствердили, що стрільний порох у рушниці перемінюється в газ. Газ тисне однаково на всі боки, наперед, назад і на боки. Тому що задня стінка рушничної цівки і її боки досить міцні, газ не може туди прорватися. Натомість передня частина цівки заткана кулею. Газ тисне на кулю і викидає її з жерла. Тиснення газу, що діє на задню частину цівки, відкидає рушницю чи навіть гармату назад. На підставі тих спостережень постала нова ідея використати тиснення газу для порушення літаків у повітрі.

Було зроблено багато спроб у тому напрямку

мку, багатьом людям це коштувало життя. Але вкінці таки вдалось збудувати мотор, що використав тиснення газів на всі боки для порушення літаків наперед. Такі мотори названо реактивними або ракетними, а звідти вже пішла назва реактивних або ракетних літаків. Ідея в основі дуже проста і не нова, бо датується від часу винаходу стрільного пороху, а відомо, що китайці знали стрільний порох далеко перед Христом. Правдоподібно знали його теж єгиптяни, потім від китайців перебравли його араби й аж у 14 столітті відкрили його наново європейці.

Реактивний мотор для погону літаків по своїй будові досить простий, значно простіший від вибухових моторів у літаках чи в автах. Це звичайна труба, з одного боку відкрита. В закритій частині труби приміщене паливо (бензина, нафта, алкоголь), що переходить до другої частини труби, де дуже скоро горить або вибухає і перемінюється в газ. Газ тисне на стіни труби і виходить невеличким отвором у задній стіні. При виході в повітря перестає він тиснути на задню стінку, лишається тільки тиснення на боки і на передню стіну. Тиснення на боки паралізує саме себе, бо тиснення в один бік рівноважиться тисненням у протилежний. Залишається тиснення на передню стінку і воно пересуває трубу наперед, а вона тягне за собою літак, авто чи інший предмет.

Ідею, що довела до створення реактивних моторів, тепер різно використовують у житті, зокрема в літунстві. В модерній війні вживаються тепер найбільше турбо-літаки. Вони мають в собі мотори, що звуться турбореактори. Це звичайний реактивний мотор, полученний з газовою турбіною і компресором. Через передній отвір у моторі дістається туди повітря і попадає до повітряного компресора, що його згущує. З компресора повітря подається до вибухової камери мотору, куди одночасно з другого боку заходить паливо. Воно мішається з повітрям, запалюється звичайною електричною свічкою, як в авті, і вибухає. При вибуху суміш повітря з паливом перетворюється в гарячий газ, що тисне на всі боки, але вийти може тільки одним виходом в задній стінці. При виході вмонтоване турбінне колесо з лопатками. Газ виходить, вдаряє в лопатки, і колесо починає крутитися. Рух турбіни порушує і компресор, який згущує повітря, і помпи, що подають до вибухової камери повітря й паливо. Мотор, а з ним і літак, посуваються наперед тисненням газу на передню стінку вибухової камери. При такому моторі три четверті енергії зуживаються на рух турбіни й компресора та помп, а тільки одна четверта на посування літака наперед.

Другий спосіб використання реактивного мотору полягає на тому, що гарячі гази рухають турбінне колесо, а турбіна рухає такий самий пропелер, як у звичайному літакові. Такий мотор називається турбопропульзор. Літак з таким мотором рухається наперед і при помочі тиснення газів на передню стінку вибухової камери, і при помочі пропелера.

Третім способом використовується реактивний мотор так, що потрібне для горіння палива повітря вривається до мотору через передній отвір в часі лету. В вибуховій камері воно мішається з паливом і вибухає. Газ виходить заднім отвором, а літак рухається наперед наслідком тиснення на передню стінку камери. Такий мотор називається стратореактор. Його невігода в тому, що він може працювати тільки при великій швидкості літака, понад 550 кілометрів на годину. Тому такий мотор переважно уживається в літаках тільки як помічний.

Вкінці, четвертий спосіб використання реактивного мотору полягає на тому, що мотор не використовує для горіння палива кисня з повітря, а возить оксидатор з собою чи то як плинний кисень, чи концентровану нітратну кислоту, чи щонебудь інше. Взагалі кожна речовина, що помагає паливу при горінні, називається оксидатором. Такий оксидатор займає, здебільша, дві третини місця призначеного на паливо. Оцей мотор і є властивим ракетним мотором у повному розумінні цього слова. Він дає літакові чи ракеті відразу велику швидкість.

Ракетні мотори надаються дуже добре для порушення простих чи керованих стрілен, що в звичайній мові називаються просто ракетами. Такі ракети вживалися вже в минулому, а тепер вживаються у всіх полетах космічних ракет, сателітів тощо.

ДУМКИ ПІД РОЗВАГУ...

- До Пласту не можна **належати** — можна тільки **бути** пластуном.
- Змагаймося за те, що є правильне, а не за те, хто правий.
- Не є небезпечне море, тільки діра в кораблі.
- Найбільший успіх має людина тоді, коли той, кого вона вчила, робить кращу роботу за неї саму.

Дорога Подруго!
Що я маю робити, коли я самотній пластунок,
моєму місті?

Юнак

Дорогий Друге!
Розумію, що не є легко жити Тобі так на самоті без друзів. Тому мусиш доконець кожного року в час літніх вакацій їхати на пластовий табір, а як можливе, то і на два табори. Коли Тобі вже більше ніж 14 років і маєш зацікавлення в лещетарстві, можеш також в час зимових вакацій бути на пластовому лещетарському таборі. Тільки так нав'яжеш дружбу з іншими юнаками та зможеш продовжити своє пластування, навіть коли Ти сам і самотній пластунок у Твоєму місті. Купи собі пластовий посібник «Життя в Пласті», читай його, а зокрема розділ, де говориться про «пластунів далекого віддалення». Чи маєш постійний зв'язок із рефератом самітників?

Подруга Дада

Дорога Марусю!

На Твого листа і проблеми, які заторкуєш, радо відповіла б Тобі безпосередньо. Подай свою адресу, а я негайно напишу до Тебе.

Подруга Дада

Дорога Подруго!

Я маю вже 17 років і на другий рік переходжу до класу старших пластунок. В мене є дуже складна проблема, і не знаю, чи Ти зможеш мені порадити. Все ж таки цікаво було б мені почути Твою думку.

Я виросла в родині, яка дуже дбала про те, щоб я так вдома, як і поза хатою в українському товаристві вживала тільки українську мову, щоб я закінчила п'ятирічні курси українознавства, читала багато творів українських письменників, словом стала свідомою, освіченою україною.

Тепер я спостерігаю, що мої товаришки і товариші є де-чому інші від мене. Часто розмовляють «мішано» і від мене стороняться. Я не маю популярності серед них. Я не красуня, хоч теж і не погана, але на вечірках рідко котрий з хлопців дотримує мені товариства, а на танці я не маю з ким

піти, бо ніхто мене не просить. Хоч я через те не почуваю себе дуже нещасливою, але не раз про те думаю і стою перед питанням, чи зі мною все в порядку?

Непопулярна

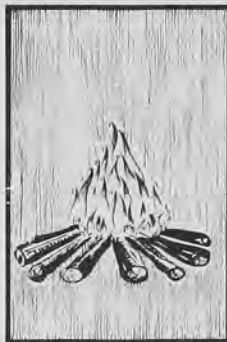
Дорога «Непопулярна»!

Чи справді поважно думаєш, що причиною Твої «інакшости» є те українське виховання, яке Тобі дали Твої батьки?

Боюся, що Ти на неправильній дорозі. Подивися спершу критично на себе. Чи Ти завжди весела, усміхнена, приємна така, як коло Твоїх однокласників? Чи поводишся відповідно до свого віку і так вдягаєшся? Чи маєш товаришок, з якими в'язала б Тебе дружба і спільні зацікавлення? Може, Твоя т. зв. «непопулярність» радше у Твоїй вдачі може, Ти немов той слимачок, що сховався у свій дімок та боїться всього?

Вийди з кріивки, простягни обидві руки до світу й усміхнися! Ти молода, і світ перед Тобою, а кожне знання, зокрема «українства», може Тобі в житті лише допомогти, а не пошкодити.

Подруга Дада

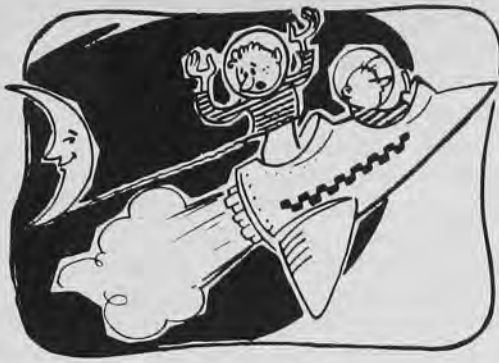
Дорогі Друзі й Подруги!

З цим числом «Юнака» починаємо новий відділ, призначений виключно для старшого юнацтва в віці 16 — 18 років. В цьому відділі друкуватимемо коротенькі статті, а також поради і відповіді на листи. Писатимемо про всі справи цікаві для Вас, старші юначки і юнаки: Про те, що робити після закінчення середньої школи, чи йти на далішні студії, чи ні? Про те, як записатись в університет, як дістати стипендію; яке вибрати собі звання; чи варто скоро одружуватись чи заручуватись; як найти собі працю на літо або на постійно; що робити дівчатам по закінченні середньої школи — чи йти на студії, чи ні? Про те, як мати добрих приятелів, як знаходити собі товаришів, як бути популярним поміж своїми друзями...

Одним словом — писатимемо про те все, що для Вас важливе. Тому — якщо маєте якісь питання, проблеми тощо — пишіть до нас, на адресу редакції.

Наш відділ почнемо від наступного числа короткою гутіркою про те, чи варто йти до каледжу або університету, чи ні.

Друг Ворон

Гальмуй негайно, бо я за щось зачепився!

— Чортові шибеники! На вас котів не на-
стачишся!

Пластункам на вушко...

ЯК БУТИ ЕЛЕГАНТНОЮ

Коли читасте в пресі список жінок, що їх загальна оцінка признала найелегантнішими на світі, думаєте: «Це ніяка штука, як маєтсья гроші». А я Вам скажу, Дорогі Подрузи, що до справжньої елегантності гроші ніяк не вистачають. Спитаєте: а яка ж дефініція елегантності, на чому вона по-лягає?

Бути елегантною — це значить ніколи ні в чому не бути «за», це значить ніколи «не кричати» своїм зовнішнім виглядом. Треба критично дивитись на себе, а до цього неприкрашеного образу достосувати зачіску, довжину її ширину суконки, висоту закаблуків і прикрасу обличчя. Бути елегантною — це значить вміти купити чи зробити відповідний для себе одяг і вміти його носити.

Бути елегантною — це значить добирати кольори і свої прикраси одягу так, щоб були в гармонії із загальним виглядом. Елегантна жінка завжди знає, коли і як вдягнутися. Її не побачите ранком на за-купах в коронковій сукні із сильно нагримованим обличчям, вона не піде до театру в светері, без старанної зачіски чи «зробленого» обличчя.

Бути елегантною треба і можна вже від початків дівування, навіть маючи дуже скромні засоби для цього. Саме в тому молодечому Вашому віці, Дорогі Подрузи, так хочеться зробити враження, ви-ділятись, бути тою, про яку говорять. Це зовсім

природно, як і те, що саме в цих початках так легко, не маючи досвіду й доброї поради, зробити перший проступок проти елегантності і бути у всьому «занадто». Погляньте навколо себе і побачите, скільки дівчат носить закоротку спідничку, хоч у них не гарні ноги, задовге або зависоке во-лосся, завузьку сукню. Ви, може, не повірите, але навіть у пластовому однострої можна виглядати елегантною або ні.

Недавно я була свідком, як одну пластунку, що багато думає про себе, викликали до звіту під час станичної збірки. По цілій залі пронісся нестрим-ний сміх. Молодь вміє бути жорстока у вияві сво-їх почувань, але чи тут не була вина цієї пластун-ки, коли з неї сміялися? Уявіть тільки цей образ: на вершку заясної на два відтинки і зависокої (вже, до речі, немодної) зачіски кокетливо придушена беретка, очі в зачорній оправі, немов готові до ви-ступу на сцені, пояс зацеплений на дві дірки за-тісно, а спідничка немов позичена від молодшої сестри.

Це був доказ, як не треба виглядати в однострої, — а Ви спробуйте при найближчій нагоді саме на-паки: покажіть, як можна носити однострій гарно та елегантно і як можна зробити в ньому добре враження.

Подруга Оля

РОЗГАДКИ «ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ» з цього числа

1. ОЛЕГ
2. ІГОР
3. ОЛЬГА
4. СВЯТОСЛАВ
5. ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ
6. ЯРОСЛАВ МУДРИЙ
7. ВОЛОДИМИР МОНОМАХ

Увага! Увага!

На підставі рішення Головної Пластової Бу-лави (ГПБ) кожний пластун-юнак і кожна пла-стунка-юначка зобов'язані передплачувати свій журнал «Юнак». Провірте, чи всі члени Вашо-го гуртка заплатили вже передплату за 1964 р. — 4.00 дол.!

ТОРОНТОНСЬКІ "ВЕДМЕДИКИ"

Наш спортивний гурток при коші пластунок Пластової Станиці в Торонті існує всього чотири роки. Постав він під час літнього табору 4-ого куреня юначок ім. Песі України п. н. "Зелені Дні" на Пластовій Січі в 1960 р. і одержав назву "Ведмедики"... Чому саме таку назву — це довга історія...

Оці ж "Ведмедики" вперше взяли участь в легкоатлетичних змаганнях УСЦАК в Торонті 1960 р., здобуваючи кілька перемог. Того ж року зимою, щоб не заснути молодим ведмежим сном, забавлялись відбиванкою. Грати не відважувались ще... Чергового року "Ведмедики" вчасною весною взялись вправляти легкоатлетику, а осінню того року, засвоївши собі вміння в цій ділянці, станули вдруге до змагань за першунства УСЦАК. І знову ряд перемог на зеленій мураві збільшив славу Пластової Станиці Торонта.

Сезон зимового сну використали "Ведмедики" на дальші вправи відбивання, змагаючись у жіночій нижчій відбиванковій лізі Торонта. Приймали вони програш за програшем, але віри в себе не втрачали і міцніли завзяттям. А з весною знову почались вправи легкоатлетики щораз завзятіші і наполегливіші: "Ведмедики" поволі виростали на змагунок. І хоч і цього 1962 року легкоатлетичні першунства УСЦАК не принесли гурткові перемоги, то все ж таки вони показали, що "Ведмедики" є одним з кращих українських клубів Північної Америки. Організатори змагань не тільки що оцінювали його силу у змаганнях, але і захоплювались його спортивною поведінкою й організованістю.

Поступ у спортивній вправності показався і зимою в турнірах відбиванкової ліги. "Ведмедики" з своїм капітаном, пл. розв. Лідією Сиротинською, здобувають віцестейство своєї ліги. Врешті приходить 1963-й рік. Гурток "Ведмедиків" зростає, прибувають нові кандидати в члени. Їм ще бракує багато прикмет "ведмежого" характеру, але змагатись вони вміють. Дванадцять "Ведмедиків" їде до Дітройту на V-ті легкоатлетичні змагання УСЦАК, в тому сім Христь. По дорозі до Дітройту вирінуло питання, чи не змінити назви гуртка з "Ведмедиків" на "гурток Христь".

В Дітройті "Ведмедики" вперше наступують на цілому фронті. Змагаються у всіх трьох вікових групах проти десяти інших клубів США і Канади, які кинули до бою 150 своїх найкращих змагунів і змагунок. У завзятому бою першого дня досвідчені провідники інших клубів почали помічати себе від "Ведмедиків" поважну загрозу, що походила не так від здібностей поодиноких змагунів, як від гуртка як цілості, його співпраці, організованості, від його спортивного духа. Старші змагунки старалися на кожному кроці і в кожній ситуації допомагати досвідом, опікою і заохотою молодшим. Молоді вчилися відплачуватися старшим тим самим. Радість перемоги товаришки була радістю цілого гуртка, а в деяких членів перемога по-други приносила більшу радість, ніж своя власна.

Гурткова дисциплінованість, організованість, а передусім гуртковий дух показалися вповні другого дня. Застосувавши принципи взаємної допомоги і співпраці, "Ведмедики" ішли від перемоги до перемоги. Підсумування здобутих гуртком точок показало, що "Ведмедики" крім індивідуальних перемог зайняли у точкуванні перші місця у всіх трьох вікових групах. Одночасно здобули вони чашу найкращого клубу.

Коли ж остаточно підсумовано здобуті клубами очки у чоловічій і жіночій групах разом, показалося, що гурток "Ведмедики" здобув більше точок у жіночих конкуренціях, ніж найсильніший по ньому клуб у чоловічих і жіночих конкуренціях разом. Вернулися мидоволені з чотирма чашами, а найбільше тим, що здобули ми для нашої станиці незаперечну славу найсильнішого спортивного осередку серед української спільноти США і Канади.

В зимовому сезоні 1963 р. "Ведмедики" здобули мистецтво відбиванкової жіночої нижчої ліги, не програвши ні одних змагань, і заслужили собі признание і похвалу офіційних чинників Онтарійської Відбиванкової Асоціації. Ця перемога відчинила нам вступ до найвищої жіночої відбиванкової ліги Торонта.

Наші найкращі змагуни одержали пропозиції вступити до чільних українських і неукраїнських відбиванкових клубів, але вони цих пропозицій не прийняли, ставлячи свій гурток вище особистих амбіцій і користей.

Ми свідомі того, що з трирічним досвідом ми не можемо числити на перемогу над клубами, які вправляють відбиванку двічі, а то й тричі довше, але ми рішені боротися за кожну точку, щоб і на відбиванкових площах лунала дзвінка слава нашої пластової станиці.

пл. розв. Христя Еліашевська

Торонтонські "Ведмедики". З ліва до права долішній ряд: юначки — Христя Еліашевська, Христя Томків, Ліда Сиротинська (капітан), Люба Олесницька, пл. сен. Христя Волицька (опікунка), ст. пл. Віра Маланчій (орг. референтка), ст. пл. Христя Спольська. Горішній ряд: юначки — Марійка Тарнавська, Христя Малецька, Ліда Еліашевська, Христя Микұла і Христя Велигорська. Спортивним інструктором "Ведмедиків" є мгр. Володимир Кузь.

Увага! Увага!

Якщо хтось з наших передплатників не одержав котрогось числа «Юнака», треба про це повідомити адміністрацію, яка негайно вишле бракуєче число.

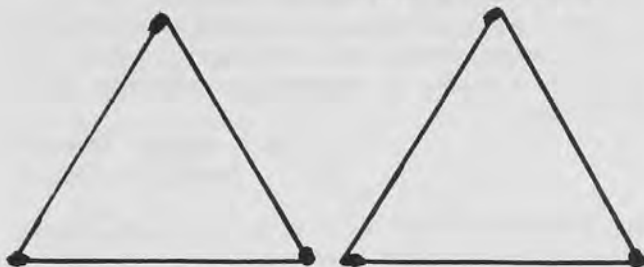
Дорогі Друзі!

Від наступного числа розпочнемо нові «перегони загадок» з нагородами, точкуванням то-що — як було з весною. Сьогодні ж подаємо кілька загадок для вправи. Розгадки до них будуть подані в наступному числі.

1. Трикутники

Зложіть з шести сірників два рівнобічні трикутники (як на рисунку). Як можна з цих двох трикутників скласти чотири рівнобічні трикутники, переміщуючи тільки три сірники?

подав О. Залеський

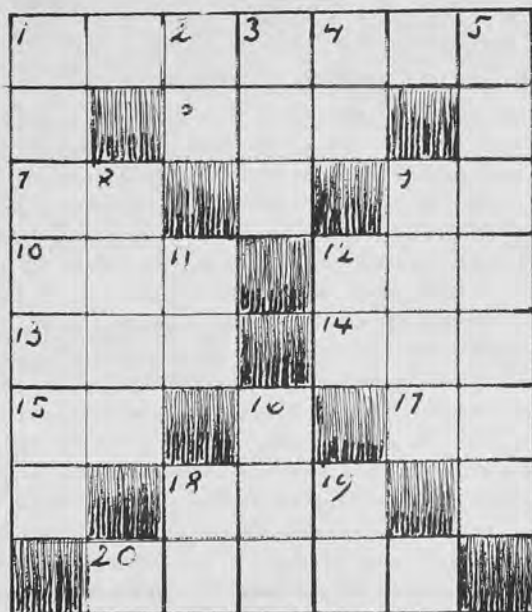
2. Хрестиківка

В поля вписати літери, з яких мають по-стати слова наступного значення:

Поземо: 1. музичний інструмент, 6. хрище-ний батько, 7. рік без одної букви, 9. другий тон гами, 10. наша прамати, 12. місто в Україні, 13. інакше гадина, 14. прислівник, 15. напис на хре-сті, 17. домашня тварина без першої букви, 18. фаза місяця, 20. місто на Волині.

Доземо: 1. місто на Закарпатті, 2. начальне ко-мандування (скорочено), 3. листяне дерево, 4. інакше розум, 5. частина світу, 8. чоловіче ім'я, 9. інакше невірники, 11. інакше пекло, 12. по-ловина баби, 16. заглибина в землі, 18. заперечення, 19. він без одної букви.

подав О. Залеський

ЗАГАДКИ

- А) Ані сієш, ані садиш, само виростає,
Порядком одно при другім корінці пускає
І ти, Славку, і ти, Юрку, у себе їх маєш,
Плекай це щодня пильненько, болю не
знаєш
- Б) Звір я не є, хоч маю чотири ноги,
Ні від, ні козел, але маю роги;
А коли вберуся в білу одежину,
То живлю при собі все цілу родину.
- В) Все мене бачиш при собі,
Чи сонце, чи місяць на небозводі;
Нас розлучити ніхто не всилі,
Сама зникаю при непогоді.
- Г) Якщо річ цю треба вжити,
Тоді її викидають.
Коли вона не потрібна,
Назад її забирають.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК з травня 1964 р.

1) дивись рисунок — В/45

- 2) А) композитор
Б) школярка
- 3) Ця загадка була неправильно надруко-вана в травневому числі. Правильний текст за-гадки був поданий в числі за червень - липень. Розгадка (правильна): троє котят.
- 4) Радіоприймач вкрав Буль-Буль.

1-ий ЛІТУНСЬКИЙ ГУРТОК

Перший у США літунський гурток «Беркут» засновано за ініціативою зв'язкового 23-го куреня ім. полковника Івана Богуна в Гартфорді, Конн.

На сходинах гурток проходить теорію літання, цікавиться найновішими поступами в літунстві, а в суботу члени гуртка ходять на летовище, де навчаються багато практичних речей про літаки. Всі члени є різдівувачами і активно працюють в курені та коші. Гурток працює самостійно, проте над його працею наглядають кошовий, зв'язковий і впорядник.

На знімку бачимо членів гуртка «Беркут» при літаку. Зліва направо: пл. розв. Богдан Кукіль (гуртковий, літає літаком), пл. розв. Юрко Оприско, пл. розв. Роман Гарасимів (кур. суддя та новацький братчик), пл. розв. Ігор Рудко (курінний 23-го куреня). Крім цього, до гуртка належить пл. розв. Ярको Салаяк.

2-ий ЛІТУНСЬКИЙ ГУРТОК

Другий літунський гурток «Кобри» був затверджений майже в той же час, що й перший; гурток діє у Бріджпорті. Гурток провадить ст. пл. поуч. С. Лучкань, ЧМ. Сходини гуртка тематично поділені на літунські та загальнопластові. Всі члени гуртка вже мали нагоду бути в повітрі. Вони часто відвідують летовище.

На знімку бачимо членів гуртка на летовищі. Стоять зліва направо: пл. розв. Мирон Панченко (новацький братчик), впорядник гуртка ст. пл. С. Лучкань, ЧМ, сидять зліва направо: пл. розв. Орест Максимюк (новацький братчик), пл. уч. Юрій Стахів. Крім того, до гуртка належать: пл. розв. Ігор Цап (гуртковий «Кобр» і впорядник молодшого гуртка) та пл. пр. Володимир Коперник. Пластуни Стахів та Коперник не є офіційно літунськими пластунами, проте належать до гуртка. Для них присвячена частина сходин і окремі завдання так, щоб вони могли догнати других.

ХРОНІКА

ГУРТОК ЮНАЧОК «РУСАЛКИ» В ТРЕНТОНІ

Наш гурток юначок «Русалки» влаштовує кожного року перед Великоднем базар. Звичайно юначки підготовляються до цього вже кілька місяців наперед.

Перед церквою, на столі прикритім вишиваною скатертю, розкладені речі, виконані юначками та новачками. Це є різні вишивані речі, такі як серветки, стяжки до волосся, коробки на олівці, підставки на серветки, закладки до книжок і т. д. Всі вони прикрашені українською народньою вишивкою.

Багато праці, звичайно, викладають пластуни у підготовку такого базару. Але задоволення є велике і в людей, що купують, і в пластунок, які передають дохід до станиці.

М. Т. гурток «Русалки»
Трентон, Н. Дж.

Від редакції: «ЮНАК» щиро дякує за 10 дол., які Ви переслали нам із свого заробітку.

ДОБРЕ ДІЛО ЮНАЧОК У ТОРОНТІ

Цього року, як і минулого, Кіш Пластунок при торонтській Пластовій станиці, підготував ярмарок, дохід з якого був призначений на цілі Наукового осередку у Сарселі, Франція. Ярмарок відбувся 24 травня ц. р. в залі Філії УНО в Торонті. Участь у цьому ярмарку взяло одинадцять гуртків юначок, чотири з 12-го куреня, чотири з 10-го курення і три з 4-го курення.

Зала, в якій відбувався ярмарок, була гарно удекорована кольоровими бальонами і рекламними ілюстраціями. Кожен гурток мав свій власний станок, який був гарно прибраний. На ньому був цікаво виставлений крам гуртка. Ці речі гуртки довго і дбайливо готували і всі вони були власною роботою членок поодиноких гуртків. Один гурток торгував вишиваними записками, другий кошечками, третій тарілками, прикрашеними гучульським взором, а четвертий штучними звірятками, чепурно одягненими у вишивані одяги.

жацабайки і запаски. Торонтські громадяни, що прибули оглянути пластовий ярмарок, швидко розкупили майже весь крам. Деякі гуртки все розпродали, а деяким залишилися ще рештки їхньої праці.

Висліди точкування гуртків, що брали участь у ярмарку, є такі: **Старша група**: 1-ше місце — гурток "Верболюзи", 12-ий курінь (за гарне оформлення, цікаві експонати), 2-ге місце — гурток "Волошки", 12-ий курінь (гарні експонати), 3-тє місце — гурток "Жолуді", 10-ий курінь (гарні експонати). **Молодша група**: 1-ше місце — гурток "Боярині", 4-ий курінь (гарні експонати), 2-ге місце — гурток "Золота Липа", 10-ий курінь (гарні експонати).

Цікаво тепер подати, які були прибутки з ярмарку. Поодинокі гуртки мали такі заробітки з продажу свого краму: 1. "Верболюзи", 12-ий кур., 115.00 дол., 2. "Жолуді", 10-ий кур., 56.10 дол., 3. "Волошки", 12-ий кур., 40.00 дол., 4. "Стокрилі", 4-ий кур., 39.30 дол., 5. "Калина", 4-ий кур., 28.40 дол., 6. Новий гурток, 10-ий кур., 23.56 дол., 7. "Шовкова Косиця", 10-ий кур., 21.58 дол., 8. "Боярині", 4-ий кур., 15.50 дол., 9. "Золота липа", 10-ий кур., 15.36 дол., 10. "Музи", 4-ий кур., 14.25 дол., 11. "Чайка", 12-ий кур., 9.35 дол.

Крім того ще втoрговано: за м'ячі з декорацій — 1.00 дол., з буфету 10-го куреня — 16.00 дол., з буфету 4-го куреня — 7.25 дол., з льотерії гуртка "Жолуді" — 80.43 дол., з льотерії гуртка "Досвітні вогні" — 40.00 дол. Коли ж ще додати даток Філії УНО, в домі якої цей ярмарок відбувся, то **всіх прибутків було 623.00 дол.** Витрати на переведення ярмарку становили 116.88 дол., так, що **на Науковий Осередок НТШ у Сарселі переісла-но 506.88.**

Усі юначки, учасниці цього ярмарку, були задоволені вислідом цього спільного "доброго діла" тим більше, що всі ми при цій нагоді багато навчилися, набрали більше досвіду, а крім того нашою власною працею заробили понад 500.00 дол. на таку гарну ціль, як допомога нашій науковій установі — НТШ у Сарселі.

пл. розв. Марійка Тарнавська
гурток "Верболюзи", 12 кур. УПЮ ім. О. Теліги

Юначки гуртка "Верболюзи", із 12-го кур. УПЮ ім. Олени Теліги, що в висліді точкування 11 гуртків, які брали участь у ярмарку, здобули перше місце за цікаві, гарні й вартісні експонати і за найбільший торг з ярмарку — 115.00 дол. З ліва до права: Наталка Танчак, Ірка Козак, Міка Романець, Дарка Лисяк, Марійка Тарнавська і Марта Мусій.

Крім цих двох станків було ще подібних дев'яти інших, на яких були виставлені до продажу власноручно виготовлені юначками 11 торонтських гуртків різноманітні експонати на ярмарок. Уже хоч би ці два станки показують, які різноманітні та гарні були експонати, і скільки треба було на це посвятити часу і грошей та скільки треба було вкласти праці та пильності.

— Раз на таборі, під час зайнять, бунчужний заглядає до шатра:

«Хто там лінохує в шатрі?»

Із шатра чується голос:

«Юрко, друже бунчужний!»

«А що ти робиш?»

«Нічого, друже бунчужний!»

«А Ромко там також?»

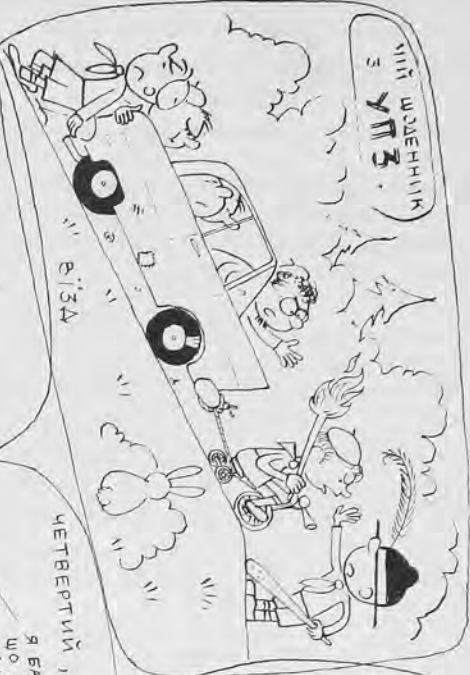
«Так, друже бунчужний!»

«А що ти робиш, Ромку?»

«Помагаю Юркові, друже бунчужний!»

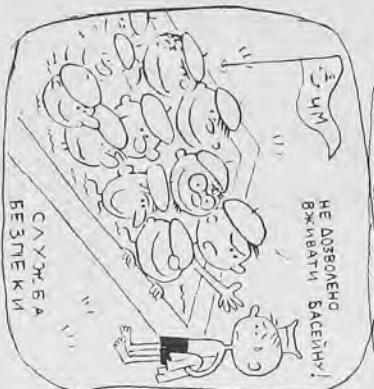
НИЙ ШЛЕПНИК
Э УНЗ.

В'ЗДА

ТРЕТИЙ ДЕНЬ.

Е ОДНА!

САУЖБА
БЕЗІТЕКИ

НЕ ДОБРОЕНО
БЖНАТИ БАСЕННУ!

БАТРА
(НО КУРЕННУ)

ЧЕТВЕРТУЙ, I Т.А....

Я БАНУ, ШО ВИ БЖЕ ЧУНИ,
ШО ДО НАС ЗАТОСТЬОТЬ
АІБУАТА!

НЕПЛИН
РАНОК.

Допри! Допри!
Ім іпривагуре собі Мотачу! Паросту
Звєрсто 1902 року? Ох, тепєр елєкчєрному шєрє
нам ать іпо не з прєчєудє в шєлєкєрнєу Мєрє
Козєрє.

МЕРІ ЧУВЄСЯ
РКІНЄСЯ АІБКО!

ПОШТА.

ВІА АІБКА?

НІ,
ВІА ТВОЄ!
МАМНІ.

ЗНАТИНІ (АК ТУШЄ СВАТІ).

АДУКАН ДЕНЬ.

ШО ВРН НАІЄІВШЄ
ПОДОБАЄТЬСЯ НА УНЗ?

ІЖА!

А-А-А-А.

БОСІА

ТРЕБА ВІА НАКАТИ.

Я КОЗКА

ONTARIO

ВЕЛИКЕ ОНТАРІО – ЦЕ КРАЇНА ВАШИХ ВАКАЦІЙ

Призначте це літо на дослідження вашого великого й чудового Онтаріо, яке має 415.000 квадратних миль простору, на проведення чудових вакацій.

Ви можете купатися, їздити човном чи тільки плюскатися в одному з чверть мільйона озер. Ви можете досхочу ловити рибу, бо Онтаріо належить до найкращих рибальських країн на цілому світі.

Розбийте шатро в одному з наших 86 провінційних парків, де знайдете спокій, віддалившись від цивілізації. Ночуйте під відкритим небом на вільному й свіжому повітрі. Якщо ви воліли б мати обслугову, Онтаріо має коло 8.000 курортів і готелів.

При огляданні Онтаріо ви відкриєте має-

стат водоспадів Ніягари, мистецькі галерії і старосвітські замки, оповиті багряночервоним серпанком гори, гармати, які захищали нашу націю.

Ваше Онтаріо є великим вакаційним простором цілої Канади й тут можете робити все, що сприяє чудовому проведенню вакацій.

Онтаріо є вашою країною, країною, яку люди полюблять навіть, коли пробудуть тут лише кілька днів на відвідинах.

По ближчі інформації пишіть до: Ontario Department of Travel, Room 271, Parliament Bldgs., Toronto, Ontario.

Можна отримати літературу англійською мовою.

HONOURABLE JAMES AULD, Minister

ГІДНІ НАСЛІДУВАННЯ "ДОБРІ ДІЛА"

Перше добре діло

Провідник Пластової групи в Лорейні, США, пл. сен. Роман Клос, у листі з 12. 6. ц. р. пише: Пересиласмо Вам переказ на 32.00 дол., які зібрав від 32 жертводавців член нашого Пластпрату п. Степан Гончарик на пресфонд "Юнака".

Друге добре діло

Гурток "Верболози" 12-го куреня УПЮначок ім. Олені Теліги в Торонті вплатив на пресфонд "Юнака" із своєї гурткової каси 15.00 дол., щоб тим причинитися до дальшого розвитку свого журналу. При цій нагоді слід зазначити, що всі вісім членок гуртка є передплатницями "Юнака".

Третє добре діло

В останньому списку жертводавців на пресфонд "Юнака", була теж пожертва ст. пл. Юрія Бориса ЛЧ з Торонта — 10 дол. Пізніше він прийшов до переко-нання, що дав замало, і додав ще раз 10 дол. Разом ст. пл. Юрій Борис жертвував на пресфонд "Юнака" — 20 дол. Цікаво, хто з інших жертводавців зробить те саме і подвоїть свою пожертву?!

Четверте добре діло

На цьому місці відмічуємо окремо пожертву на пресфонд "Юнака" — 25 дол., яку зложив пл. сен. Степан Гела, Ч-ць, з Торонта. Є це найбільша пожертва на пресфонд нашого журналу з-поміж тих усіх, які досі зложили поодинокі особи. Цікаво, хто й коли "поб'є" пл. сен. С. Гелу і зложить на пресфонд більше від нього?! П'яте добре діло

Від проф. Лева Короля з Монреалю одержали ми чека на 10 дол. і листа такого змісту: За неприйнятий гонорар — 10 дол. прошу висилати Ваш цінний журнал у шкільному році 1964/65, як нагороду за дуже добру успішність і дуже добру поведінку на Курсі Українознавства при парохії Св. Духа на Пойнт Сен Чарлс у Монреалі таким зразковим ученицям: Ользі Солонишній і Ірині Күрилишин. — **Заввага адміністрації:** Скільки то нових передплатників можна б придбати для "Юнака", якби так за прикладом проф. Короля пішли й інші учителі наших курсів українознавства в Канаді і США ?!

ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

ЧИСЛО

8

ВІПРАСИ З УКРАЇНОЗНАВСТВА * РИСУНКИ: Б. ПЕВНИЙ

ВЕЛИКІ КНЯЗІ КИЇВСЬКІ

ЧИ ЗНАЄТЕ ІМЕНА НАРИСОВАНИХ ТУТ КНЯЗІВ, ВОЛОДАРІВ ОДНІЄЇ З НАЙМОГУТНІЙШИХ ДЕРЖАВ СЕРЕДНОВІЧЧЯ, УКРАЇНИ-РУСИ? НАПИШІТЬ ЇХ У КВАДРАТИКАХ ПІД ПОРТРЕТАМИ.

1

2

3

4

5

6

7

Від адміністрації

МАЄМО 64 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Подасмо черговий список нових передплатників. **3 Канади:** Торонто — 12, Монреал і Оттава по 2, Велланд, Вінніпег, Оджема, Лондон, Пітерборо і Ріджайна по 1, разом з Канади — 22. **Зі США:** Дітройт і Пасейк по 5, Чікаго і Філадельфія по 4, Нью-Йорк, Нью-Гейвин і Вест Орендж по 2, Гартфорд, Лос Анджелес, Ньюарк, Норт Голлівуд і Янгставн по 1, разом із США — 29. **З Австралії:** Аделаїда 13. Від нашого останнього повідомлення **прибуло разом 64 нових передплатників.**

Для всіх передплатників і друзів "Юнака" ми проголосили були **спільне завдання на 1964 рік:**

ПРИДБАТИ 1.500 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Від початку цього року прибуло їх досі 570. Щоб вповні виконати наше спільне завдання в цьому році, **мусимо до кінця цього року ще придбати 930 нових передплатників.** Це напевно буде можливо, зробити, коли кожний і кожна з нас постарасться приєднати з-поміж своїх друзів чи знайомих, принаймні одного нового передплатника. Крім того багато є нас може запланувати "Юнака", як дарунок від себе, для когось із своїх друзів чи знайомих, і в той спосіб теж причинитися до збільшення числа передплатників.

УСІ ЖЕРТВУЙМО НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»

Подасмо черговий список жертводавців на пресфонд "Юнака": пл. сен. Степан Гела, Торонто — 25, ст. пл. Юрій Борис, Торонто — 10 (другий раз), Степан Гончарик, член Пластприяту в Лорейні, США, з переведеної збірки від 32 жертводавців у Лорейні — 32, пл. сен. Соня Скрипник, Ріджайна — 1, Пластприят у Вінніпезі — 10, Гурток "Верболози" з 12-ого куреня УПЮ-начок ім. Опени Теліги в Торонті — 15, пл. юнак Юрій Янчишин, Дітройт — 1, пл. сен. д-р Ілярій і пл. сен. Анна Домбчевські, Янгставн — 15, проф. Лев Король, Монреал — 2, пл. сен. Лев Винницький, Монреал — 2, ст. пл. Марія Феник, Монреал — 1, пл. сен. Роман Рогожа, Бруклін — 6. **Разом у цьому списку — 120 дол.**

На дальшу розбудову "Юнака" не вистачає самих передплат. Нам **потрібно додаткових прибутків**, щоб зробити "Юнака" ще кращим і цікавішим. Тому кожний юнак і кожна юначка, кожний юнацький гурток і курінь, кожний приятель пластової юнацької молоді повинен переслати свою пожертву на пресфонд "Юнака". **Хто черговий?**

Увага!

Увага!

ПЕРЕДПЛАТА „ЮНАКА“

в 1964 р. за 10 чисел становить

4.00 долари

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У списку числивців, що виграли нагороди за участь у конкурсі Пластової кооперативи "Плай", проголошеному в 5-ому числі "Юнака" за травень ц. р. подано помилково Орест Прухницький, а має бути правильно **Остап Прухницький (з Оттави)**

НЕОБХІДНА КНИГА
В КОЖНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ДОМІ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ще в друку

вже появились!

видає:

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК ПРИ КОЖНІЙ НАГОДІ

I, II, III — перша, загальна частина — ЕУ/1, — цілість у трьох томах, наклад на повному вичерпанні, ще тільки антикваричні примірники в ціні 60.00 дол.

1, 2, 3, 4, 5, 6 — друга словникова частина — ЕУ/2, ціна в передплаті до появи четвертого тому: 50.00 дол., (полотно), 60.00 дол., (півшкіра), після появи четвертого тому передплата буде підвищена!

Докладніші інформації дають і замовлення та гроші приймають місцеві і крайові представники ЕУ, як теж адміністрація "ЮНАКА", кооператива "Плай" в Торонті або **Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ), Сарсель, Франція:**

SOCIETE SCIENTIFIQUE SEVCENKO

27, rue des Bauves, Sarcelles (S. et O.) France

Замість вінка на могилу
бл. п.

МАРІЇ З КМЩИКЕВИЧІВ ГЛИНСЬКОЇ

що відійшла у вічне життя 15 квітня ц. р. в Торонті, зложили на пресфонд журналу "Юнак" 15 доларів

пл. сен. д-р ІЛІРІЙ і пл. сен. АННА ДОМБЧЕВСЬКІ
Янгставн, Огайо, США

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ

КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.

686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

27 РОДІВ СМАЧНОГО ХЛІБА

а крім того

РІЗНОРОДНІ КАЛАЧІ І БУЛОЧКИ

випікає щоденно для Вас і Вашої родини відома
в Торонті й Онтарію пекарня

2-20 Fraser Ave.

Toronto, Ont.

Phone: LE 6-1196

ЩАДІТЬ ПО 5.00 ДОЛ. МІСЯЧНО

а одержите після 5 років **343.15**

- Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5½ %**
- Один приклад: хто з Вас щадитиме в нашій кредитівці на юнацькому конті **ЩО-МІСЯЦЯ ПО \$5.00** на 5½%, той після 5 років одержить: **343.15**

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

якої власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ

випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всілякі інші печива

735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ПЛАСТУНИ І ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

- Щоб мати пізніше потрібні гроші, треба вже сьогодні почати щадити і то в своїй українській установі.
- Ощадність — це прикмета кожного доброго пластуна чи доброї пластунки!

Пластуни й Пластунки Вінніпегу!

Складайте хочби найдрібніші ощадності
в українській кредитівці

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕГУ

667 Flora Ave. — Winnipeg 4, Man.

(дім Читальни "Просвіти", побіч Пластового Дому)

Пам'ятайте, що ощадність це четверта точка
пластового закону й гарна прикмета кожного
доброго пластуна й пластунки.

Хочете мати сотні доларів на свої студії?

— починайте щадити від... одного доляра.

Хочеш вийти на студента,
Поважай, юначе, цента!
Цент до цента — доляр-два,
Буде легша голова.
Центи-доляри щади,
Скінчиш каледж без біди!

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.